

Біяграмы

Абрамчык Ніна (дзяв. **Ляўковіч**, псеўд. **Ніна Раса**; 20.03.1916, в. Шані, цяпер Пружанскі раён Берасцейскай вобласці). Вучылася ў Віленскім університетэ. У 1939—1941 г. настаўнічала на Пружаншчыне. З 1941 г. жыла ў Бэрліне, там пабралася шлюбам зь Міколам Абрамчыкам, працавала ў Беларускім Камітэце Самапомачы. Займалася выдавецкай дзейнасцю, апрацавала і выдала ў 1942 г. «Гісторыю Беларусі ў картах» і некалькі зборнікаў беларускіх вершаў і песен. Жыве ў Віленіне пад Парыжам.

Адамовіч Антон (26.06.1909 [паводле мэтрычнай кнігі — 13.05.1909], г. Менск — 1998, Нью Ёрк), дзеяч нацыянальнага руху, палітык, літаратуразнаўца, публіцыст. У 1930 г. быў арыштаваны па справе няіснага «Саюзу вызваленьня Беларусі» і асуджаны на 5 год высылкі ў Кіраўскую вобласць. Падчас нямецкай акупацыі працаваў у Менскай гарадзкой управе, быў рэдактарам «Беларускай Газэты», галоўным рэдактарам выдавецтва «Менск». У кастрычніку 1943 г. выехаў у Бэрлін, рэдагаваў «Раніцу». У

1945—1949 г. жыў у Нямеччыне ў лягерах для перамешчаных асобаў, займаўся палітычнай дзейнасцю, быў актыўным прыхільнікам і папулярызаторам перайменавання Беларусі ў Крывію (з мэтай унікнення атаясамлення заходнімі краінамі Беларусі з Расеяй). З 1949 г. — у ЗША, займаўся грамадзка-культурнай дзейнасцю, быў сябрам Рады БНР. Аўтар шматлікіх працаў з гісторыі, культуры, літаратуры Беларусі.

Адва́жны Ві́нцук (сапр. Язэп Германовіч; 20.02.1890, в. Гальшаны Ашмянскага павету — 26.12.1978, Лёндан), рэлігійны дзеяч, літаратор. Скончыў Віленскую духоўную каталіцкую сэмінарыю (1913). Працаўваў на Белаасточчыне. У 1924 г. уступіў у орден марыянаў, выкладаў у Друйскай гімназіі. Друкаваўся ў беларускіх выданьнях «Крыніца» і «Chryscijanskaia dumka». З 1932 г. працаўваў ў Харбіне ва Ўсходняй місіі. У 1948 г. арыштаваны камуністычнымі ўладамі і выдадзены савецкім органам улады. Адбываў пакараньне ў лягерах Сыбіры. Па вызваленні выехаў у Польшчу (1956), у 1959 г. пераехаў у Рым, потым жыў у Вялікай Брытаніі, займаўся грамадзка-асветніцкай працай. Напісаў успаміны «Кітай — Сыбір — Масква», выдадзеныя ў 1962 г. асобнай кнігай і ў 1966 г. перакладзеныя на польскую мову.

Акіншэвіч Леў (25.01.1898, г. С.Пецярбург — 1980, Нью Ёрк), гісторык, публіцыст, крытык. Вучыўся ў Кіеўскім універсітэце, у 1918 г. прыняў грамадзянства БНР. У 1920-х г. працаўваў ва Ўкраінскай Акадэміі Навук, супрацоўнічаў зь БелАН і Інбелкультам. З 1933 г. — прафэсар Нежынскага

пэдінстытуту. Быў зьвінавачаны ў беларускім і ўкраінскім нацыяналізыме і звольнены. Падчас нямецкай акупацыі жыў ва Ўкраіне. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Працаўаў у цэнтры па вывучэнні СССР у Вашынгтоне, супрацоўнічаў зь БІНіМам.

Акула Кастусь (сапр. **Аляксандар Каchan**; 16.11.1925, в. Верасеі, цяпер Докшыцкі раён), грамадзка-культурны дзеяч, пісьменнік. Вучыўся ў Менскай афіцэрскай школе Беларускай Краёвой Абароны (1944). Улетку 1944 г. разам з аддзеламі БКА пакінуў Беларусь, быў у складзе дывізіі «Беларусь». З 1947 г. — у Канадзе. Адзін з заснавальнікаў Згуртавання Беларусаў Канады, рэдагаваў «Беларускі Эмігрант» (1948—1949), выдаваў часопіс беларускіх ветэранаў «Зважай» (1974—1997).

Алехік Але́сь (31.07.1929, урочышча Перунова Лунінецкага павету), грамадзкі дзеяч у Аўстраліі. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Жыў у лягерох для перамешчаных асобаў у Нямеччыне, належаў да крыла «зарубежнікаў». З 1950 г. — у Аўстраліі, жыў у штаце Новы Паўднёвы Ўэльс, быў адным з закладальнікаў Беларускага Аб'яднання ў Аўстраліі, прыхільнікам Беларускай Цэнтральнай Рады. Актыўны ўдзельнік міжнародных антыкамуністычных лігаў. Аўтар мэмуараў «Пад бел-чырвона-белым» (Вільня, 1999).

Арсеньева Наталья (у замужестве Кушаль; 20.09.1903, г. Баку — 25.07.1997, Нью-Ёрк), грамадзкая дзяячка, паэтка. Скончыла Віленскую Беларускую гімназію, вучылася ў Віленскім універсытэце.

Падчас нямецкай акупацыі жыла ў Менску, працавала ў «Беларускай Газэце», перакладала творы для беларускага тэатру, займалася рэлігійнымі перакладамі на беларускую мову. Аўтарка беларускага рэлігійнага гімну «Магутны Божа» (1943). Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. З канца 1940-х — у ЗША, займалася грамадзка-культурнай дзейнасцю.

Белямук Міхась (15.03.1924, в. ГоляБерасьцейская павету), грамадзкі дзеяч. Падчас нямецкай акупацыі — афіцэр Беластоцкага батальёну Самаховы. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі, з 1949 г. — у ЗША, жыве ў Кліўлендзе. Займаецца пытаннямі старажытнай гісторыі Беларусі; адзін з заснавальнікаў часопісу «Полацак».

Брылеўскі Ўладзімер (1917, в. Лоск, цяпер Валожынскі раён Менскай вобласці), грамадзкі дзеяч. Сюнчыў афіцэрскую школу ў Дэмбліне, вучыўся ў сельскагаспадарчым інстытуце ў Пулавах. Падчас нямецкай акупацыі ангажаваны ў нацыяналістычных рухах. У канцы 1943 г. быў арыштаваны, сядзеў у Вялейскай турме. Быў адпраўлены ў лягер у Нямеччыну, уцёк, жыву Рызе, працаваў карэктарам

часопісу «Новы шлях». З канца 1944 г. — у Нямеччыне, арганізаваў у 1947 г. беларускую школку ў Гановэры. З 1949 г. жыў у ЗША (Саут-Рывэр, штат Нью Джэрзі), потым — у Флёрыдзе. Аўтар нізкі ўспамінаў пра дзеячоў нацыянальнага руху часоў нямецкай акупацыі, што друкаваліся ў «Беларусе» ў 70—80-х г. Жыве ў Флёрыдзе.

Будзька Часлаў (29.06.1913, г. Вільня — 5.08.1985, Чыкага), грамадзка-культурны дзеяч. Сын Эдварда Будзькі. Скончыў Віленскую Беларускую гімназію, аддзел гісторыі гуманістычнага факультэтту Віленскага ўніверсytetu (1938). Супрацоўнічай зь беларускім нацыянальным арганізацыямі, сябра Беларускага Студэнцкага Саюзу. За нацыянальную дзеянасць быў пазбаўлены права працаўца па спэцыяльнасці. Уладкаваўся ў кааператыўнае таварыства ў Варшаве, потым працаўваў у Кельцах. Падчас другой сусветнай знах одзіўся ў Нямеччыне. Пасля капітуляцыі Нямеччыны жыў у лягеры ў Ватэнштэце, выкладаў гісторыю ў мясцовай беларускай гімназіі. У 1948—1951 г. жыў у Вялікай Брытаніі. З 1951 г. — у ЗША, жыў у Чыкага. Апрача асноўнай працы на прадпрыемстве, займаўся грамадзка-асветніцкай працай, праектаваньнем вышыванак ды дываноў.

Будзька Эдвард (22.03.1882, м. Будслаў, цяпер Мядзелскі раён Менскай вобласці — 14.08.1958, Чыкага), грамадзка-культурны дзеяч. Удзельнік нацыянальнага адраджэння пачатку 20 ст. Аўтар «Нашай Нівы» (друкаваўся з 1906 г.). У 1918 г. арганізаваў Будслаўскую беларускую гімназію. У 1920—1939 г. жыў у Латвіі і Літве. Падчас

нямецкай акупацыі настаўнічаў. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. У 1945 г. у лягеры для перамешчаных асабаў у Ватэнштэце арганізаваў беларускую школку. Выехаў у ЗША, жыў у Чыкага, быў актыўным сябром Беларуска-Амерыканскай Нацыянальнай Рады.

Варонка Язэп (псэўд. **Юры Вегаў**; 4.04.1891, Сакольскі павет — 4.06.1952, Чыкага), дзеяч нацыянальнага руху, журналіст. Дэлегат I Усебеларускага кангрэсу, першы старшыня Народнага Сакратарыяту Рады БНР. Прыйшлінік саюзу зь Літвой. Са сінезярэднай 1918 г. па красавік 1920 г. — міністар беларускіх спраў пры ўрадзе Літвы. З 1923 г. жыў у Чыкага, займаўся грамадзкай працай, быў адным з закладальнікаў Беларуска-Амерыканскай Нацыянальнай Рады.

Вір Ва сіль, грамадзкі і вайсковы дзеяч. Падчас нямецкай акупацыі браў удзел у нацыянальнай антынямецкай партызанцы. У 1944—1949 г. пражывала ў Нямеччыне. З канца 40-х г. — на эміграцыі ў Канадзе. Сябра Літаратурнай сустані «Баявая Ўскалось». Друкаўся ў часопісах «Баявая Ўскалось» і «Беларускім голасе».

Віцьбіч Юрка (інш. псэўд. **Юрка Стукаліч**, сапр. **Серафім Шчарбакоў**; 2.06.1905, г. Веліж Віцебскай губэрні — 6.01.1975, Сайт Рывэр, штат Нью-Джэрзі), грамадзка-культурны дзеяч, пісьменнік. Падчас нямецкай акупацыі браў удзел у культурным жыцці Беларусі, у 1943 г. перавёз зь Віцебску ў Полацак парэшткі Эўфрасіні Полацкай. Быў ініцыятарам узнайлення літаратурнага аўяднання «Ўзвышша», падрыхтаваў да друку нумары ад-

найменнага часопіса, сыгна-
лы якога былі выдадзеныя.
У другой палове 40-х г. быў
ідэолягам «зарубежнікаў» і
Беларускай Цэнтральнай
Рады. Арганізатар літара-
турнага аб'яднання «Шып-
шына» (1946). Займаўся ак-
тыўнай літаратурнай і дась-
ледніцкай працаю, суправ-
оўнічая з «Новым Русским
Словом», на старонках якога праагандаваў бела-
русскую гісторыю, культуру, літаратуру.

Галіяк Леанід (31.10.1910, г. Вільня —
3.04.1980, Стэмфард, штат Канектыкут), гра-
мадзкі дзеяч, юрыст. Скончыў юрыдычны фа-
культэт Віленскага ўніверсytetu. Падчас нямец-
кай акупацыі жыў у Менску, працаваў юрыс-
там. З лета 1944 г. — на эміграцыі. Жыў у Ня-
меччыне, заснаваў Беларускае бюро ў ангельс-
кай зоне акупацыі Нямеччыны. Адзін з засна-
вальнікаў Саюзу беларускіх журналістаў на чу-
жыне і першыёдыка «Летапіс Беларускай Эмігра-
цыі». З 1949 г. — у ЗША. Сябар Рады БНР, рэ-
дактар «Беларуса», у 1955 г. пакінуў Раду БНР і
спрычыніўся да заснавання Камітэту Вызыва-
льнія Беларусі. Пакінуў «Успаміны» (выдрука-
ваныя ў 2-х тт. па ягонай съмерці), пазбаўле-
ныя палітычнай ангажаванасці і поўныя тон-
кага гумару ў апісаньні побыту ды й харектараў
беларускіх грамадзкіх дзеячаў як у Беларусі, так
і на эміграцыі.

Ганько Мікола (23.05.1923, в. Калядзіна Мала-дачансага павету — 16.05.1999, Таронта), грамадзка-культурны дзеяч. Брат лідэра Саюзу Беларускай Моладзі Міхася Ганько. У 1943—1944 г. працаваў ў Кіраунічым штабе Саюзу Беларускай Моладзі. З лета 1944 г. — на эміграцыі. Жыў у Зальцбургу (Аўстрый), разам з Уладзімерам Дудзіцкім, Алесем Салайём і Аляксандрам Грыцуком выпускаў часопіс «Пагоня. Зь беларускага жыцця». У 1948 г. выехаў у Канаду, жыў у Таронта, быў актывістам Згуртавання Беларусаў Канады.

Гарошка Леў (26.02.1911, в. Трашчыцы Наваградзкага павету — 28.07.1977, Парыж), уніяцкі сьвятар, грамадзкі дзеяч, даследнік гісторыі царквы ў Беларусі. Высьвячаны ў 1937 г. Браў удзел у адраджэнні ўніяцкага руху ў Заходній Беларусі. Пасьля 1944 г. — на эміграцыі; быў рэктарам беларускай каталіцкай місіі ў Францыі (1946) і Вялікабрытаніі (1960), кіраўніком беларускай рэдакцыі «Радыё Ватыкану» (1970—1977). Рэдактар і выдавец рэлігійнага часопісу «Божым шляхам».

Гладкі Язэн (псэўд. **Адам Варлыга**; 4.10.1890, в. Міхалкавічы Лагойскага раёну — 28.07.1972, Нью Ёрк). У 1921—1930 г. працаваў настаўнікам, у 1935 г. закончыў Менскі пэдінстытут, пазней — навуковы работнік Інстытуту школьнай пэдагогікі ў Менску. У 1941/42 г. настаўнічаў у роднай вёсцы, але пад ціскам партызанаў на пачатку 1943 г. пакінуў працу і пераехаў у Менск,

уладкаваўся ў Выдавецтве школьніх падручнікаў і літаратуры для моладзі ў Менску. З лета 1944 г. — на эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША. Аўтар кніг «Краёвы слоўнік Лагойшчыны», «Прыказкі Лагойшчыны» і інш. Пакінуў ненадрукаваныя ўспаміны «Бачанае, чутае, перажытае».

Гуткоўскі Ізыдар (сапр. Плашчынскі; 1908, в. Караблішчавічы Менскага павету — 25.02.1986, Нью Джэрзі), грамадзкі дзеяч, публіцыст. Малодшы брат Язэпа Пушчы. Па эміграцыі ў 1944 г. жыў у ЗША.

Данілеўскі Рыгор, паэт, сябтар «Баявой Ускалосі», жыў у Новай Зэляндыі.

Данілюк Барыс, беларускі грамадзка-культурны дзеяч у ЗША, уваходзіў у розныя беларускія арганізацыі: Беларускае Студэнцкае Таварыства, Згуртаваныне беларускіх вайскоўцаў, актывіст БАПЦ.

Дудзіцкі Уладзімер (сапр. Гуцька; 23.12.1910, в. Дудзічы, цяпер Пухавіцкі раён — 1976?), паэт, журналіст. У 1933 г. рэпрэсаваны як «нацдэм», быў высланы. Падчас нямецкай акупацыі — загадчык аддзелу культуры Менскай гарадзкой управы (1941—1942), пазней — кіраўнік Барысаўскага акруговага аддзелу Беларускай Народнай Самапомачы. Узначальваў аддзел пропаганды Беларускай Краёвой Абароны. З лета 1944 г. — на эміграцыі ў Нямеччыну.

меччыне; далучыўся да Камітэту вызвалення на-
родаў Рasei генэрала Андрэя Ўласава; скончыў курсы
прапагандыстаў, працаўаў на нямецкай радыё-
станцыі «Вінэта». Пасля капітуляцыі Нямеччыны
жыў у Зальцбургу (Аўстрыя). Выехаў пазней у
Венесуэлу, узначальваў мясцовае аб'яднаньне бе-
ларусаў, у другой палове 50-х г. — галоўны рэдак-
тар беларускае службы радыё «Свабода» (Мюн-
хен). З 1961 г. — у ЗША. У 1976 г. выехаў у СССР
(?) і бясьсьледна зынік.

Жамойда Сымон, грамадзка-культурны дзеяч
у Нью Джэрзі (ЗША), сябар Беларускай Цэнтраль-
най Рады, Задзіночанага Беларуска-Амэрыканска-
га Камітэту. Друкаваўся ў «Беларускай думцы».

Жук-Грышкевіч Вінцук (10.02.1903, м. Будса-
лаў, цяпер Мядзелскі раён Менскай вобласці —
14.02.1989, Канада), палітычны дзеяч. Скончыў
філязофскі факультэт Карлава ўніверсітэту (1927),
выкладаў у Віленскай Беларускай гімназіі. У 1939 г.
арыштаваны Саветамі і асуджаны на 8 гадоў ля-
героў. У 1942 г. вызвалены паводле амністыі. Слу-
жыў у арміі Андэрса. Пасля сканчэння другой
суверентнай вайны жыў у Італіі, потым — у Вялі-
кай Брытаніі. Першы старшыня Згуртаваньня
Беларусаў Вялікай Брытаніі. З 1956 г. стала жыў у
Канадзе, рэдагаваў «Весткі з Канады» для «Бела-
руса». У 1970—1982 г. — Старшыня Рады БНР.

Запруднік Янка (сапр. **Сяргей Вільчыцкі**;
9.08.1926, м. Мір Наваградзкага павету), грамадз-
ка-культурны дзеяч, гісторык. У 1942—1944 г. ву-
чыўся ў прагімназіі й гандлёвой школе ў Барана-
вічах. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Браў удзел у

беларускім скаўткім руху. У 1948—1950 г. праца-ваў на шахтах у Вялікай Брытаніі. Скончыў гістара-рычны факультэт Лювэнскага ўніверсітэту (Бэль-гія, 1954), працаў на рэдактарам беларускай служ-бы радыё «Свабода». З 1957 г. — у ЗША. Аба-рані ў Калюмбійскім універсітэце (Нью-Ёрк) док-тарскую дысэртацыю «Палітычная барацьба за Бе-ларусь у царской Дзяржаўной думе. 1906—1917» (1969). Працаў на нью-ёрскім аддзеле радыё «Свабода» (1970—1991). Рэдагаваў газету «Бела-русь». Аўтар кніг *«Belarus: At a Crossroads in History»* («Беларусь на гістарычных скрыжаваньнях») і *«Historical Dictionary of Belarus»* («Гістарычны слоўнік Беларусі»).

Змагарка Ніна (у замужстве **Панькова**, дзяв. **Найдзюк**; 21.06.1904, г. Дзьвінск — 15.09.1991, Нью-Ёрк), пісьменніца, культурная дзеячка. Жонка Міколы Панькова. Сябра «Баявой Ус-каласі», у 1950 г. выдала кніжачку «Памятай Бацькаўшчыну».

Золак Янка (сапр. **Антон Даніловіч**; 1.11.1912, в. Лучнікі Слуцкага павету — 20.12.2000, Саут Ры-вэр, штат Нью-Джэрзі), паэт, грамадзкі дзеяч. Належаў да творчай арганізацыі «Маладняк», падчас нямецкай акупацыі жыў на Случчыне, працаў на «Газэце Случчыны». З лета 1944 г. — на эмігра-цыі. З канца 40-х г. — у ЗША. Жыў у Саут Рывэ-ры, быў прыхільнікам Беларускай Цэнтральнай Рады, рэдактарам «Беларускай Думкі».

Ільляшэвіч Хведар (17.02.1910, г. Вільня — 7.11.1948, Ватэнштэт, Заходняя Нямеччына), літа-ратар, гісторык, журналіст, грамадзкі дзеяч. На-

радзіўся ў Вільні. Скончыў Віленскую Беларускую гімназію і гістарычны факультэт Віленскага ўніверситету. Падчас нямецкай акупацыі — старшыня Беларускага Камітэту ў Беластоку, рэдактар штотыднёвіка «Новая дарога». У ліпені 1944 г. выехаў у Бэрлін, працаваў у рэдакцыі «Раніцы», выдаў восем кніг з сэрыі «Народная бібліятэчка». Трагічна загінуў у аўтакатастрофе ў лягеры для перасяленцаў у Ватэнштэце.

Кавалеўскі Аўген (7.01.1921, г. Масква — 1963, Парыж), культурніцкі дзеяч, драматург. У сярэдзіне 20-х г. сям'я Кавалеўскіх пераехала ў Менск, Аўген хадзіў у дзіцячы садок, якім кіравала Ўладзіслава Францаўна Луцэвіч, жонка Янкі Купалы. Скончыў школу № 45. Бацька быў рэпрэсаваны. Да 1941 г. вучыўся ў драматычнай школе пры БДТ. З лета 1944 г. — на эміграцыі ў Нямеччыне. Арганізаваў з прафэсійных актораў драматычнага і опэрнага тэатраў ансамбль песьні і танцу «Жыве Беларусь», што гастраляваў у лягерох для перамешчаных асобаў. Пісаў п'есы. Напрыканцы 40-х г. выехаў у Францыю, жыў і працаваў у Парыжы ў кравецкай майстэрні.

Кавыль Міхась (сапр. **Язэп Лешчанка**; 1.11.1915, в. Покрашава, цяпер Слуцкі раён), паэт. У 1930–х г. рэпрэсаваны. У 1941—1942 г. — у Чырвонай Арміі. Трапіў у палон, скончыў курсы прапагандыстаў, вярнуўся ў Менск, працаўваў у аддзеле пропаганды Генэральна-га Камісарыяту. Займаўся літаратурнай творчасцю, выдаў паэму «Пад небам Случчыны ка-ханай». Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Рэдагаваў часопіс «Беларуская думка».

Калубовіч Аўген (на эміграцыі **Каханоўскі**; 5.03.1912, в. Ціхінічы, цяпер Рагачоўскі раён — 25.05.1987, Кліўленд, ЗША), грамадзка-культурны дзеяч, гісторык, літаратуразнавец. У 1930–х г. быў рэпрэсаваны. Падчас нямецкай акупацыі займаўся культурніцкай працай; уваходзіў у Беларускую Раду Даверу, Беларускую Цэнтральную Раду, узначаль-ваў Беларускае Культурнае Зтуртаваныне. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі, са снежня 1947 г. — у складзе адноўленай Рады БНР; з 1950 г. жыў у ЗША.

Камароўскі Базыль (псэўд. **Антось Вярбіна**; 20.09.1914, Наваградчына — 28.09.1953, Таронта), грамадзкі дзеяч, пісьменнік. Падчас II сусьветнай вайны жыў у Бэрліне, працаўваў у Беларускім Камітэце Самапомачы, газэце «Раніца». У 1945 г. разам з Сяргеем Хмарам, Андрэем Чэмерам і інш. заклаў Літаратурную сустань «Баявая Ўскальсць». У 1949 г. выехаў у Канаду, жыў у Таронта, займаўся грамадзкай дзейнасцю. Загінуў у аўтакатастрофе.

Кандыбовіч Сымон (на эміграцыі **Кабыш**; 21.07.1891, в. Старыща, цяпер Капыльскі раён — 27.09.1972, Мюнхен), палітычны й дзяржаўны дзеяч. З 1926 г. — сябар ЦК КП(б)Б. У 1931—1933 г. — кіраўнік справаў Саўнаркаму БССР, у 1935 г. — начальнік Наркамхарчпраму СССР пры СНК БССР. У 1941—1943 г. — сябар Цэнтралі Беларускай Народнай Самапомачы, у 1944 г. — сябар Беларускай Цэнтральнай Рады, адзін з кіраўнікоў Цэнтральнага Гандлёвага Таварыства «Ўсход». Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Супрацоўнік мюнхенскага Інстытуту вывучэння СССР, працеваў на радыё «Свабода».

Касяк Іван (1.11.1909, в. Горы Вялейскага павету — 13.03.1989, Чыкага), беларускі грамадзкі дзеяч. Скончыў політэхнічны факультэт у Львове (1941) па спэцыяльнасці інжынэр. Зь лета 1941 г. — у Менску. Уваходзіў у склад Цэнтралі Беларускай Народнай Самапомачы. Быў актыўным прыхільнікам незалежнасці праваслаўнай беларускай царквы. У 1944 г. — намеснік презыдента Беларускай Цэнтральнай Рады на Глыбоцкую акругу. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. З 1949 г. жыў у ЗША, браў актыўны ўдзел у эміграцыйным руху (быў актыўістам Беларускай Цэнтральнай Рады і Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы), быў сябром розных анатыкаў ністычных арганізацый.

Кіпель Зора (дяв. **Савёнак**; 1.07.1927, г. Менск), беларуская грамадзкая дзяячка, літаратуразнаўца, публіцыстка. У 1944 г. скончыла Лювэнскі ўніверситет (Бэльгія) і Ратгерскі ўніверситет (ЗША).

Аўтарка працаў па гісторыі Беларусі, старажытнай літаратуры, асьвеце. Жонка В. Кіпеля.

Кіпель Вітаўт (30.05.1927, г. Менск), беларускі грамадзкі дзеяч, гісторык, бібліёграф; доктар геалёгіі (1955). Сын беларускага навукоўца й грамадзкага дзеяча Яўхіма Кіпеля. Быў сябром Саюзу Беларускай Моладзі. З лета 1944 г. — на эміграцыі. Скончыў Любэнскі ўніверсітэт (Бэльгія) й Ратгерскі ўніверсітэт (ЗША). У 1962—1985 г. працаваў у Нью Ёрскай Публічнай бібліятэцы. Цяперашні старшыня БІНiМ. Аўтар працаў па гісторыі Беларусі й беларускай эміграцыі.

Кіпель Яўхім (25.12.1895, в. Байлюкі, цяпер Глускі раён — 27.07.1969, Нью Ёрк). У 30-х г. быў двойчы рэпрэсаваны. З чэрвеня 1942 г. — у Менску, працаваў у Школьным інспектараце, быў рэдактарам газеты «Голос Вёскі», у 1944 г. — кіраунік навуковага аддзелу Беларускай Цэнтральнай Рады, старшыня II Усебеларускага Кангрэсу. З лета 1944 г. — на эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША.

Клішэвіч Уладзімер (27.02.1914, в. Краснадворцы, цяпер Салігорскі раён — 14.11.1978, Лос Анджэлес), паэт. У 1930-х г. рэпрэсаваны. Падчас нямецкай акупацыі жыў у Слуцку, рэдагаваў «Газэту Случчыны», займаўся літаратурнай творчасцю. З лета 1944 г. — на эміграцыі, з 1948 г. — у ЗША. Неаднаразова наведваў СССР, за што цкаваўся эміграцыяй.

Коўш Сьвятаслаў (25.12.1916, в. Ільля Вялейскага павету — 5.11.1997, Саут Рывэр, штат Нью Джэрzi), рэлігійны (праваслаўны) дзеяч, съвятар Беларускай Аўтакефальной Праваслаўнай Царквы, пісьменьнік. Скончыў факультэт права Віленскага ўніверсітэту.

У 1938 г. рукапаложаны ў сан дыякана. Падчас нямецкай акупацыі — бурмістар Клецкага павету. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Быў камэндантам беларускага лягера ў Ватэнштэце, выкладаў у Беларускай гімназіі імя М. Багдановіча. З 1949 г. — у ЗША. У 1968 г. высьвячаны; служыў у беларускай царкве ў Саўт Рывэры (штат Нью Джэрзі).

Крушына Рыгор (сапр. **Казак**; 3.12.1907, в. Бязьверхавічы Слуцкага павету — 27.03.1979, Вашынгтон), пісьменнік. Скончыў Слуцкія агульнаадукацыйныя курсы (1925). Быў арыштаваны па справе Ю. Лістапада. Падчас нямецкай акупацыі друкаваўся ў беларускай прэсе. Зь лета 1944 г. — у Нямеччыне. Жыў у Мюнхене, працаваў на радыё «Свабода». У 60-х г. выехаў у ЗША, быў адным з заснавальнікаў БІНіМа, рэдагаваў часопіс «Конадні», займаўся літаратурнай творчасцю.

Лазарэвіч Уладзімер (1908, г. Менск — 1965, Кліўленд), вайскоўцы дзеяч. Афіцэр польскага войска. У 1941—1944 г. жыў у Менску, працаваў у гарадзкой управе загадчыкам аддзелу па ўліку насельніцтва. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Адзін з заснавальнікаў Беларускага Цэнтральнага Прадстаўніцтва ў Нямеччыне (1948). Выехаў у ЗША, дзе скончыў жыцьцё самагубствам.

Лебядка Тодар (сапр. **Пятро Шырокай**; 1914, г. Віцебск — 1970, Разанская вобласць), беларускі паэт, драматург, журналіст. У 1930-х г. рэпрэсаваны савецкімі ўладамі. У 1943 г. ягоная драма «Загубленая жыцьцё» была пастаўленая на сцэне

менскага гарадзюга тэатру й карысталася вялікім посыпехам. Зь лета 1944 г. — у Нямеччыне. У 1945 г. вярнуўся ў Беларусь, быў арыштаваны органамі МДБ і асужданы на 25 год канцлягероў.

Ліманоўскі Янка (1896 — ?), беларускі пісьменнік, літаратуразнаўца. У 1920—1930-х г. працаваў у Наркамаце земляробства БССР, быў сябром «Маладняка», затым — Беларускага аб'яднання працягасцікіх пісьменнікаў, намеснікам дырэктара Інстытуту літаратуры і мастацтва АН БССР. Падчас нямецкай акупацыі — загадчык літаратурнай часткі менскага гарадзюга тэатру. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. У 1951—1955 г. — дырэктар управы БІНіМа.

Ліхач, сябар «Баявой Ускалосі». Ня выключана, што гэта псеўданім Сяргея Хмары ці аднаго з блізкіх ягоных сяброў.

Лунь Лявон, сябар Літаратурнай сустані «Баявая Ускалось». Аўтар сымбалю Двупагоня, што бароніць Беларусь ад ворагаў з Усходу і Захаду.

Любачка Іван (1.05.1915, Полацкі павет — 19.07.1977, Мурай, штат Кэнтукі), беларускі гісторык. Скончыў Віцебскі пэдінстытут (1939), у 1940—1941 г. быў у Чырвонай Арміі, трапіў у палон, быў выпушчаны, працаваў на бацькоўскай сялянскай гаспадарцы. У 1943 г. вывезены на прымусовыя работы ў Нямеччыну. У другой палове 40-х г. настаўнічай у лягерах для перамешчаных асобаў у Нямеччыне. З пачатку 1950-х г. — у ЗША. Скончыў Калюмбійскі Ўніверсітэт, працаваў у Блюмінгтонскім і Мурайскім універсітэтах. Аўтар манографіі «Belorussia under Soviet Rule: 1917—1952» («Беларусь пад савецкай уладай: 1917—1952»).

Манькоў Палікарп (19.02.1910, г. Слуцак — 1999), грамадзкі дзеяч. У 1939—1941 г. служыў у

Чырвонай Армii, трапіў у палон. У 1942—1943 г. праца ваў у слонімскім гебітскамісарыяце, з чэрвеня 1943 г. узначаліў Саюз Беларускай Моладзі (Слуцкая акруга). Зь лета 1944 г. — на эміграцыі.

Мікалаі (у съвеце — **Міхаіл Мацукевіч**; 21.05.1917, хутар Суяцін Самарскай губерні — 20.06.2002, Таронта), рэлігійны дзеяч, архіяпіскап Беларускай аўтакефальтай праваслаўнай царквы. Нарадвіўся ў сям'і ўцекачоў зь мястэчка Моталь Берасьцейскай губ. У 1921 г. сям'я вярнулася ў родныя мясьціны. Служыў у польскім войску. У 1939—1941 г. настаўнічаў Падчас нямецкай акупацыі праца ваў на сялянскай гаспадарцы. У 1944 г. вывезены на прымусовыя працы ў Нямеччыну. Зь вясны 1945 г. жыў у Шатляндыі, праца ваў на фэрме. Браў удзел у I зьезьдзе беларусаў Вялікай Брытаніі (1947). З 1951 г. — у Канадзе. Вучыўся на багаслоўскім факультэце Калегіі съв. Андрэя (Вініпэг), у 1952 г. рукапаложаны ў сан съвятара. З 1954 г. — у Таронта, стварыў прыход съв. Кірылы

Тураўскага. Съвятарстваваў у Манрэалі, Атаве, Садбуры. У 1967 г. (2 каstryчніка) паstryгся ў манахі пад імем Мікалая, узведзены ў сан архімандрита, у 1968 г. рукапаложаны ў сан япіскапа Турава-Пінскага і Таронцага. У 1983 г. абраны першаярхам Беларускай аўтакефальтай праваслаўнай царквы.

Міцкевіч Міхась (псэўд. **Антон Галіна**; 13.07.1897, в. Мікалаеўшчына Століпецкага павету — 25.10.1991, Нью Ёрк), грамадзка-культурны, рэлігійны і съвецкі дзеяч. Малодшы брат Якуба Кола-

са. У 1910–х г. — удзельнік беларускага нацыянальнага руху, дэлегат Першага Ўсебеларускага Кангрэсу. У 1919—1920 г. выкладаў беларускую мову ў Менскай беларускай гімназіі. У 20—30-х г. настаўнічаў. У 1939—1941 г. працаўваў дырэкторам школы ў Мікалаеўшчыне. Падчас нямецкай акупацыі працаўваў інспектарам беларускіх школаў на Стойпецкі раён. Зь лёта 1944 г. — на эміграцыі. Жыў у лягерох для перамешчаных асобаў, настаўнічаў, выпускціў чатыры чытанкі для дзяцей. З 1950 г. — у ЗША, актыўны дзеяч Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы, у вах одзў у склад рэдакцыі «Беларуса», займаўся перакладам літургічных тэкстаў з царкоўнаславянскай на беларускую мову.

Мярляк Кастусь (25.12.1919, в. Дзетамля Наваградзкага павету), вайсковы і грамадзкі дзеяч. Падчас нямецкай акупацыі — у Беларускай Народнай Самапомачы, Беларускай Самаахове, Наваградзкім конным швадроне Барыса Рагулі. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Заснавальнік і старшыня Згуртаваньня Беларусаў Аргентыны, сябар Рады БНР. Аўтар успамінаў «Дзейнасьць Кастуся Мерляка на эміграцыі» (Нью-Ёрк, 1992).

Навіцкі Валянцін (псэўд. Грэскі; 12.11.1920, в. Дубейкі Слуцкага павету — 15.06.2001, Таронта), грамадзка-культурны дзеяч. Падчас нямецкай акупацыі — старшы звязоў Саюзу Беларускай Моладзі (Грэскі раён). Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Выехаў у Канаду, жыў у Та-

ронта, быў актывістам Згуртавання Беларусаў Канады.

Надсан Аляксандар (сапр. **Бочка**; 8.08.1926, в. Гарадзя Нясвіжскага павету), рэлігійны дзеяч, апостальскі візытатар для беларусаў—каталікоў усходняга абраду ў замежжы. Падчас нямецкай акупацыі вучыўся ў настаўніцкай сэмінарыі ў Нясвіжы. Скончыў курсы кіраунікоў Саюзу Беларускай Моладзі ў Альбэртыне. Быў у Менскай афіцэрскай школе БКА. З 1946 г.—у Вялікай Брытаніі. Скончыў матэматычны факультэт Лёнданскага ўніверсітэту. У пачатку 1950-х г. выехаў у Рым, дзе скончыў Папскі Грыгарыянскі ўніверсітэт, у 1958 г. высвячаны. У 1961 г. вярнуўся ў Вялікабрытанію, быў прызначаны візытатаром у

Беларускай каталіцкай місіі ўсходняга абраду ў Паўночнай Англіі. З 1971 г.—дырэктар бібліятэкі імя Ф. Скарыны ў Лёндане. З 1986 г.—апостальскі візытатар для беларусаў—каталікоў усходняга абраду на эміграцыі.

Паланевіч Гіпаліт (псэўд. **Г. Няміга**; 1907—1997), грамадзка-культурны дзеяч. Скончыў Ленінградzkі пэдагагічны інстытут. Быў рэпрэсаваны, асуджаны на 5 год лягероў, высылку адбываў ва Ўхта-Іжэўскім лягеры. Падчас нямецкай акупацыі займаўся арганізацыяй беларускага школьніцтва. З лета 1944 г.—на эміграцыі. У 1946—1950 г. выкладаў у Беларускай гімназіі імя Я. Ку-

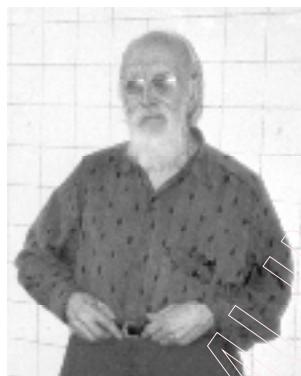
палы ў Рэгенсбургу. З 1950 г. жыву у ЗША, займаўся дасьледчыцкай працай.

Палонны Янка, паэт. Жаўнер польскага войска, трапіў у палон (1939). Быў супрацоўнікам Беларускага Камітэту Самапомачы ў Бэрліне. Друкаваўся ў «Раніцы». У 1943 г. выехаў у Беларусь і бясьсыледна зьнік.

Палягошка Пятро. У 1930-х г. быў рэпрэсаваны. Падчас нямецкай акупацыі — працаўнік беларускай адміністрацыі ў Смалявічах і Рудзенску. З 1944 г. — на эміграцыі. У 1968 г. у Нью Ёрку выдадзеныя ягоныя мэмуары «Ўспаміны з жыцьця пад савецкай уладай і з пабудовы Беларускага канала».

Папуцэвіч Вацлаў (на эмігр. **Пануцэвіч**; 1911, Гарадзеншчына — 25.08.1991, Чыкага), грамадзкі дзеяч, гісторык. Быў студэнтам Віленскай каталіцкай духоўнай сэмінарыі, адкуль выключаны за беларускую дзеянасць. У 1936 г. разам з кс. Вінцэнтам Гадлеўскім заснаваў Беларускі Народны Фронт, арганізацыю правага кірунку. Рэдагаваў газету «Беларускі Фронт». Падчас нямецкай акупацыі браў удзел у нацыянальным руху. З лета 1944 г. — на эміграцыі. У другой палове 40-х г. жыву у лягерох для перамешчаных асонаў Захоўнай Нямеччыны. Узначальваў беларускі скаўтскі рух на чужыне. З 1950 г. жыву у ЗША, Чыкага, займаўся гарамадзкай дзеянасцю. Выдаваў часопіс «Беларуская Царква», выдаў шэраг гісторычных дасьледаванняў: «Жамойць і Літва», «З гісторыі Беларусі, альбо Крывіччыны—Літвы», «Св. Язяфат Кунцэвіч».

Панькоў Мікола (псэўд. **Мікола Вольны**, **У. Сакол, М. Кніжнік**; 12.06.1911, г. Дзьвінск — 7.01.1995, Нью Ёрк), грамадзка-культурны дзеяч, выдавец, бібліограф. З 1944 г. — на эміграцыі. Жыў у лягерох для перамешчаных асобаў, выдаваў рукапісныя часопісы. Браў удзел у з'езьдзе беларускай эміграцыі ў 1947 г., быў сябром БНР, ачольваў Саюз Беларускіх Журналістаў. Заснаваў Беларускае Інфармацыйнае Бюро і быў ягоным кіраўніком. У 1956 г. выйшаў з Рады БНР і разам з Яўхімам Кіпелем, Віктарам Чабатарэвічам, Міколам Шчорсам, Лявонам Савёнкам заснаваў Камітэт Незалежнай Беларусі, у 1984 г. разам з Васілём Шчэцкім аднавіў выданыне «Летапісу Беларускай Эміграцыі». Склаў падрабязную «Хроніку беларускага жыцця на чужыне» (1945—1984), што была выдадзеная па ягонай съмерці.

Пётра Сыч (гл. біяграфічныя звесткі ў арт. Лявона Юрэвіча, старонкі 84—85).

Попка Юры (псэўд. **Жывіца, Жубровіч**; 7.10.1912, хутар Высокі Груд Пружанскага павету — 29.04.1990, Ляймэн, Нямеччына), выдавец, пісьменнік. Пасьля вайны жыў у Нямеччыне (Ляймэн), у 1952—1954 г. кіраваў палітычна-пропагандысцкім аддзелам Галоўнага штабу Беларускага В вызволенага Фронту.

Птах–Якуб Кастусь, грамадзка–рэлігійны дзеяч на эміграцыі, прыхільнік фэдэралізму, то бок добрасуседzkіх адносінаў з расейскім чыннікамі. Браў удзел у стварэнні «Аб’яднання беларускіх фэдэралістаў», рэдагаваў часопіс «Праваслаўны беларус», заснаваны япіскапамі–беларусамі, што далу чыліся да Расейскай замежнай праваслаўнай царквы.

Пятроўскі Ян (25.01.1905, г. Слуцак — 2002, Гейнсвіл, штат Флорыда), пратэстанцкі рэлігійны дзеяч. У 20—30-х г. займаўся прапаведніцкай дзейнасцю. У гады другой сусветнай вайны жыў у Берліне, працаўваў у прапагандысцкім бюро «Вінэта». З 1953 г. — у ЗША. Пераклаў на беларускую мову працы старожынага грэцкага філёзафа Платона (7 тамоў), выдаў «Грэцка–беларускі слоўнік».

Равенскі Мікола (5.12.1886, в. Капленцы Ігуменскага павету, цяпер Бярэзінскі раён Менскай вобласці — 9.03.1955, Лювэн, Бельгія), культурніцкі дзеяч, кампазытар. З 1903 г. — кіраунік хору пры мужчынскім манастыры ў Менску. Скончыў дырыжорскія курсы ў Маскве (1914). У 1920-х г. супрацоўнічаў з Інбелкультам, у 1924—1939 г. — член–карэспандэнт АН БССР. Працаўваў у Беларускай кансерваторыі. Падчас нямецкай акупацыі жыў у Менску, пісаў творы на рэлігійныя тэмы, з 1943 г. — у Чэрвені, быў рэгентам царкоўнага хору, пісаў рэлігійныя творы. З лета 1944 г. — на эміграцыі, працаўваў пад Мюнхенам на тартаку чорнарабочым. У канцы 40-х пераехаў у Лювэн (Бельгія). Арганізаваў студэнцкі ансамбль пры Лювэнскім універсітэце.

Рагуля Барыс (1.01.1920, в. Турэц, цяпер Карагліцкі раён), вайсковы дзеяч. Ваяваў у польскім войску, зь верасьня 1939 г. — у нямецкім палоне. Падчас нямецкай акупацыі працаўаў у беларускай адміністрацыі ў Наваградку, быў акруговым кірауніком Беларускай Народнай Самапомачы, акруговым інспектарам Саюзу Беларускай Моладзі на Наваградзкую акругу, стварыў і ўзначаліў Наваградзкі конны швадрон (1943—1944). Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Супрацоўнічаў з амэрыканскімі спэцслужбамі, кіраваў закідкай дэсантнікаў у Беларусь. З 1948 г. вучыўся ў Лювэнскім універсітэце (Бэльгія), дзе займаўся гуртаваньнем студэнтаў—беларусаў. З 1952 г. — у Канадзе; доктар мэдыцыны; займаўся лекарскаю практикай. Быў намеснікам старшыні Рады БНР.

Рагуля Васіль (16.07.1879, в. Ачукевічы Наваградзкага павету — 16.06.1955, Нью Ёрк), грамадзка-палітычны дзеяч. Скончыў Віленскі настаўніцкі інстытут (1900), настаўнічаў. У 1922 г. быў абраний дэпутатам у польскі сойм, у 1928 г. — у сэнат. Быў зъняволены польскімі ўладамі. У 30-х г. працаўаў на сялянскай гаспадарцы. Быў арыштаваны савецкімі органамі дзяржбяспекі 20.06.1941, уцёк з турмы. Падчас нямецкай акупацыі — бурмістар мястэчка Дзятлава. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Жыў у Нямеччыне, Бэльгіі.

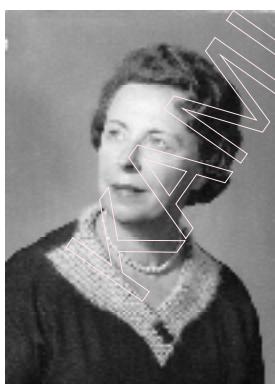
Ролсан Янка (сапр. Гадзіцкі; 1.08.1912, в. Вялець, цяпер Пухавіцкі раён — 23.01.1994, Адэлаіда, Паўднёвая Аўстралія), грамадзка-культурны дзеяч. У пачатку 30-х г. працаўаў съледчым праクуратуры ў Мар’інай Горцы. У 1937 г. скончыў тэхнікум цяжкай прамысловасці ў Харкаве. Служыў у Чырвонай Армії, у 1939—1941 г. працаўаў у Менску на заводзе імя Варашылава. Падчас нямецкай акупацыі — съледчы суду ў Пухавіцкім раёне. Зь лютага 1944 г. — афішэр Беларускай Краёвой Абараоны. Зь лета 1944 г. — на выгнанні. Унікаючы прымусовай рэпатрыяцыі ў СССР, зъмяніў прозывішча на Гадзіцкас і, запісаўшыся літоўцам, выехаў у 1950 г. у Аўстралію, пасяляўся ў Адэлаідзе. У 1963 г. зъмяніў прозывішча на Ролсан. Браў удзел у працы беларускай грамады ў Паўднёвой Аўстраліі, быў адным з арганізатораў і першым старшынём Беларускага Аб'яднання ў Паўднёвой Аўстраліі, створаным у 1977 г. У 2001 г. намаганыямі сакратара Беларускага гістарычнага таварыства ў Аўстраліі Віктара Кавалеўскага быў выдадзены збор твораў Я. Ролсана (успаміны і вершы) «З глыбіні мінулага».

Ружанцоў Аляксандар (псэўд. **Алесь Смалянец**; 12.08.1893, г. Вязьма Смаленскай губерні — 23.07.1966, Чыкага), вайсковы дзеяч, пісьменьнік. Удзельнічаў у I сусветнай вайне, камандаваў беларускім батальёнам у літоўскім войску (1919—1920). У 1921—1924 г. — консул ураду БНР у Каўнасе. У 1921—1940 г. — дырэктар Цэнтральнай Вайсковай Бібліятэкі ў Каўнасе. Зь лета 1944 г. —

на эміграцыі. Ад 1949 г. жыву ў ЗША (Чыкага), займаўся грамадзкай дзеянасцю.

Рыжы–Рыскі Ўладзіслаў (псэўд. **Сноп**; 1920–я, в. Латыгаль, цяпер Глыбоцкі раён — 2.03.1978, Нью Ёрк), грамадзкі і рэлігійны дзеяч. Падчас нямецкай акупацыі браў удзел у нацыянальным руху. Дэлегат II Усебеларускага Кангрэсу. Улетку 1944 г. — у батальёне Дальвіц. Вучыўся ў Лювэнскім універсітэце (Бэльгія), быў старшынём Саюзу беларусаў у Бэльгіі. У пачатку 50-х г. выехаў у Рым. Вучыўся ў *Russicum 'e*. За грамадзкую дзеянасць быў выключаны з універсітэту. У другой палове 50-х г. жыву ў Мадрыдзе, заснаваў Інстытут Беларусаведы імя Ліва Сапегі. Ад 1958 г. — у ЗША. Скончыў Прынстанскі ўніверсітэт, доктар тэалёгіі. Заснаваў старакаталіцкую субожню. Быў сябром «Баявой Ускалосі».

Рытар Іна (псэўд. **Аляксандра Саковіч**, у замужстве **Каханоўская**; 14.12.1906, г. Адэса — 1997, Кліўленд, ЗША), пісьменніца. Скончыла гістарычны факультэт БДУ. Падчас нямецкай акупацыі настаўнічала на Наваградчыне. З лета 1944 г. — на эміграцыі. Пабралася шлюбам з Аўгенам Калубовічам (на эміграцыі Каханоўскі), займалася грамадzkай працай. У 1986 г. выйшаў збор твораў «У пошуках праўды» (1986).

Савёнак Апалонія (дзяв. **Раткевіч**; 8.10.1901, Лагойшчына — 10.04.1982, Памон, штат Нью Джэрзі), настаўніца, пісьменніца. У 20—30-х г. настаўнічала. Стварыла некалькі падручнікаў для дзяцей.

Савёнак Лявон (псэўд. **Свэн, Крывічанін**; 26.06.1897, в. Вялец, цяпер Глыбоцкі раён — 21.02.1974, штат Нью Джэрзі), грамадзкі дзеяч, пісьменнік, журналіст. У 20-х г. працаўваў у «Савецкай Беларусі», адкуль быў звольнены за беларускі нацыяналізм. У 1933 г. арыштаваны па справе няіснага «Беларускага нацыянальнага цэнтра» і асуджаны на 6 год высылкі. У 1939 г. вярнуўся ў Беларусь. Падчас нямецкай акупацыі працаўваў у «Беларускай Газэце», быў рэдактарам аддзелу эканомікі. У «Беларускай Газэце» друкаваўся ягоны «Дзённік Ів. Ів. Чужанінава». З лета 1944 г. — на эміграцыі. Да 1950 г. жыў у Заходняй Нямеччыне, настаўнічаў, быў дырэктаром Беларускай гімназіі ў Остэргофене. Спрычыніўся да аднаўлення Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы і Рады БНР, адкуль выйшаў з-за канфлікту з прэзыдэнтам Міколам Абрамчыкам. Рэдактар «Бацькаўшчыны» (1947—1950). Ад 1950 г. жыў у ЗША, рэдагаваў «Беларуса». У 1956 г. увайшоў у склад Камітэту Незалежнай Беларусі, займаўся грамадzkай і літаратурнай працай.

Садоўскі Ян (? — 10.06.1982, Кінгстан, штат Антарый, Канада), навуковец, дасыледчык творчасці Ф. Скарыны, грамадзкі дзеяч у Канадзе. Сярэднюю адукацыю атрымаў у Лёндане, скончыў Лёнданскі й Рымскі ўніверсітэты ў галіне славістыкі. Прафэсар расейскай мовы й літаратуры

Куінскага ўніверсітэту ў Кінгстане. Аўтар манаграфіі «*Byelorussians in Canada*» («Беларусы ў Канадзе»), а таксама артыкулаў зь беларускае бібліяграфіі, гісторыі, літаратуры, мовы.

Салавей Але́сь (сапр. Альфрэд Радзюк, на эміграцыі **Альбэрт Кадняк**; 1.05.1922, в. Крысава Койданаўскага павету — 21.01.1978, Мэльбурн, Аўстралия), паэт. Падчас нямецкай акупацыі працаўваў у беларускай адміністрацыі; з 1942 г. — у Рызе, намеснік галоўнага рэдактара часопісу «Новы шлях». З 1944 г. — на эміграцыі; жыў у Зальцбургу (Аўстрыя), дзе ўдзельнічаў у выданыні газэты «Зъ беларускага жыцця» й часопісу «Пагоня». З 1948 г. жыў у Аўстралиі.

Сільвановіч Мікола (псэўд. **Мікола Вярба**; 1911—1975, Вініпэг, Канада), літаратар, культурніцкі дзеяч. У другой палове 40-х г. жыў у лягерох для перамешчаных асонаў, браў удзел у беларускім нацыянальным жыцці. З 1950 г. жыў у Вініпэгу, дзе заклаў беларускую суполку.

Сіловіч Часлаў (псэўд. **А. Дзедзінка**; 25.11.1914, в. Дзедзінка, цяпер Мёрскі раён — 4.10.1981, Лёндан), рэлігійны каталіцкі дзеяч. У 1928—1938 г. вучыўся ў Друйскім кляштары айцоў марыянаў. Скончыў Грыгарыянскі ўніверсітэт у Рыме (1942). З 1947 па 1960 г. жыў у Лёндане, заснаваў Беларускую каталіцкую місію ў Вялікай Брытаніі. У 1963—

1969 г. — генэрал ордэну марыянаў. З 1970 г. — зноў у Вялікай Брытаніі. Заснаваў бібліятэку імя Ф. Скарыны ў Лёндане.

Случанін Лявон (сапр. Шпакоўскі; 3.10.1914, в. Лучнікі Слуцкага павету—1995, Салігорск), паэт. Скончыў Менскі пэдагагічны інстытут у 1936 г. Быў рэпрэсаваны. Падчас нямецкай акупацыі жыў у Беларусі, працаваў у рэдакцыі «Газэты Случчаны». У 1944 г. была надрукаваная яго гісторычная паэма «Рагнеда». Улетку 1944 г. выехаў у Нямеччыну, дзе праз год быў арыштаваны савецкай выведкай, рэпрэсаваны. Па вызваленіі жыў у Варкуце. З 1973 г. жыў у Салігорску.

Смаршчок-Рэпка Мітрафан (Маць вей) (псэўд. **Анатоль Бярозка**; 19.02.1915, в. Падлесьсе, цяпер Ляхавіцкі раён). Скончыў мэдыцынскі факультэт Віленскага ўніверсітэту (1939). Браў удзел у студэнцкім руху, пісаў вершы. У 1939—1941 г. працаваў лекарам у Баранавічах і Пінску. Падчас нямецкай акупацыі працаваў лекарам у Баранавічах, пасля Віктара Войтанкі быў дырэктарам мясцовай мэдыцынскай школы. У 1944 г. арыштаваны немцамі і заключаны ў канцлягер. З 1948 г. жыве ў ЗША. Быў адным з заснавальнікаў Крывіцкага наукоўага таварыства імя Пранціша Скарыны. Пратаваў лекарам у доме для састарэлых ва ўніверсітэцкай клініцы ў г. Мантысэла (штат Мінэсота). У 1989 г. як выдавец выдаў свой зборнічак «Адзіннаццаць вершаў». На эміграцыі фактычна не пісаў.

Станкевіч Станіслаў (23.02.1907, в. Арляніты, цяпер Смаргонскі раён — 6.11.1980, Нью Ёрк),

грамадзка–культурны дзеяч, літаратуразнаўца, доктар філялёгіі (1936). Падчас нямецкай акупацыі — бурмістар Барысава, намеснік Прэзыдэнта Беларускай Цэнтральнай Рады на Баранавіцкую акругу. З лета 1944 г. — на эміграцыі. Радны БНР. Займаўся грамадзка–культурнай дзейнасцю, рэдагаваў газэты «Бацькаўшчына», «Беларус» (1963—1980), працаваў на радыё «Свабода». Напісаў кнігу «Беларуская падсавецкая літаратура першай палавіны 1960-х г.» (1967).

Станкевіч Янка (26.11.1891, в. Арляннаты, цяпер Смаргонскі раён — 16.07.1976, Нью Ёрк), палітычны й грамадзка–культурны дзеяч, мовазнаўец. Сябар Рады БНР (1918—1920), скончыў Праскі ўніверсітэт. Доктар філязофіі (1926). Выкладчык беларускай мовы ў Варшаўскім універсітэце, Віленскай Беларускай гімназіі, Віленскім універсітэце. Абраны паслом у польскі сэйм у 1928. У гады нямецкай акупацыі браў удзел у нацыянальна–культурным жыцці Беларусі. У 1943 г. пакінуў Беларусь. На эміграцыі займаўся грамадзка–культурнай, навуковай дзейнасцю.

Стома Васіль (4.03.1911, м. Лужкі, цяпер Шаркоўшчынскі раён Віцебскай вобласці — 31.05.1992, Нью Джэрзі), пісьменнік і грамадзкі дзеяч. З 1949 г. жыў у ЗША, уваходзіў у Беларуска–Амэрыканскае Згуртаваньне, быў радным БНР.

Сумны Анатоль (14.06.1912, Беласточчына — ?), паэт, сябар Літаратурнай сустані «Баявая Ўскалось». З канца 40-х жыў у Сыднэі (Аўстралія). Займаўся грамадzkай працай, быў прыхільнікам Беларускай Цэнтральнай Рады.

Сяднёў Масей (19.08.1915, в. Мокрае, цяпер Касцюковіцкі раён — 5.02.2001, Глен Коў, штат Нью Джэрзі), паэт, грамадзкі дзеяч. У 1933—1936 г. навучаўся ў Менскім пэдагагічным інстытуце, быў рэпрэсаваны й высланы на Калыму. У 1941 г. вярнуўся ў Беларусь. У 1941—1943 г. жыў у бацькоў—сялянаў на Магілёўшчыне. З 1943 г. — у Беластоку, працаваў карэктарам у газэце «Новая дарога». Зь лета 1944 г. — на эміграцыі. Кіраваў беларускай службаю радыё «Свабода». Пазней перабраўся ў ЗША. Займаўся актыўнай грамадзкай і літаратурнай працай.

Сядура Ўладзімер (псэўд. Глыбіны; 11.12.1910, г. Менск — 14.03.1997, Нью Ёрк), пісьменнік, літаратуразнавец. У 1930-я г. рэпрэсаваны. У 1941 г. у Менску абараніў кандыдацкую дысэртацыю «Максім Горкі як гісторык рускай літаратуры». Падчас нямецкай акупацыі працаваў у беларускай прэсе, займаўся даследніцкай працай, быў галоўным рэдактарам часопіса «Новы шлях» (1942—1944). З 1944 г. — на эміграцыі. У 1944—1951 г. — у Нямеччыне, з 1951 г. — у ЗША. Выкладаў у навучальных установах ЗША, займаўся даследніцкай працаю.

Сямёнаў Дзымітры (псэўд. Зыміцер Алексіч; 11.06.1926, г. Менск — 29.09.1982, Нью Брансвік, штат Нью Джэрзі), літаратар, грамадзкі дзеяч. Нарадзіўся ў сям'і менскіх інтэлігентаў. Падчас ня-

мецкай акупацыі вучыўся ў мэдычнай школе, працаўшы перакладчыкам зь нямецкай пры гарадзкім музеі. З лета 1944 г. — на эміграцыі. Скончыў Ратгерскі ўніверсітэт (Нью Джэрзі) па спэцыяльнасці палітологія. Займаўся грамадзкай працай.

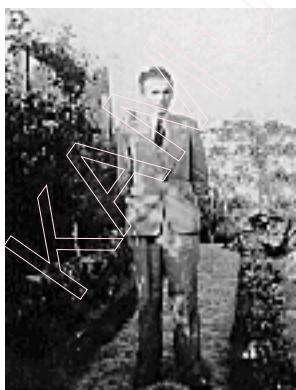
Таполя Вольга (сапр. Зубко; 1902—?), пісьменьніца. Скончыла Беларускі Дзяржаўны Ўніверсітэт. Літаратуразнаўчыя артыкулы друкаўшыся ва «Ўзвышшы». Падчас нямецкай акупацыі працевала ў «Беларускай Газэце», выдавецтве «Менск». З лета 1944 г. — на эміграцыі. Жыла ў лягеры Ватэнштэт. У 1948 г. вярнулася на Беларусь. Друкавалася ў «Голосе Радзімы».

Тарасевіч Ян (30.10.1892, в. Клешнякі, цяпер Шчучынскі раён Гарадзенскай вобласці — 11.06.1973, Лайл, штат Ілінойс), каталіцкі святар усіх одняга абраду, доктар тэалёгіі, пісьменьнік. У ЗША з 1911 г., куды выехаў як працоўны эмігрант. Пралацаваў на прамысловых прадпрыемствах, паступіў у Заюн салястынаў. Скончыў Фрыбурскі Каталіцкі ўніверсітэт у Швайцарыі (1925). З 1936 г. — у законе бэнэдыктынцаў, з 1937 г. — у кляштары сьв. Пракопа (Лайл). У 1941 г. быў адным з заснавальнікаў Беларуска-Амэрыканскай Нацыянальнай Рады. Заснаваў у Чыкале беларускую ўніяцкую парафію Хрыста Спаса. Супрацоўнічаў зь беларускім эміграцыйным друкам. Напісаў кнігу «Беларусы ў святыне праўды».

Татарыновіч Пётра (псэўд. Пётра Задума; 2.06.1896, в. Гайнін Слуцкага павету — 3.09.1978, Рым), каталіцкі святар заходняга абраду, доктар тэалёгіі, пэдагог, выдавец. Высьвячаны ў свята-

ры ў 1921 г. Святаўстваў у Баранавічах, Століне, Дамачаве (Пінская дыяцэзія), быў прыхільнікам увядзення ў касцёле беларускай мовы. Падчас нямецкай акупацыі жыў у Варшаве, працаўваў у касцёле сьв. Марціна, касцёле базыльянаў, выкладаў асновы рэлігіі ў беларускай школцы. З 1945 г. — у Рыме. Скончыў Усходні інстытут, абараніў докторскую дысэртацыю «Св. Кірыла Тураўскі і яго дактрина аскетычная». Заснаваў і выдаваў часопіс «*Źnič*» (1950—1975), заснаваў беларускую сэkcию «Радыё Ватыкану». Пераклаў на беларускую мову раман Генрыка Сянкевіча *«Quo vadis?»*

Тумаш Вітаўт (20.12.1910, в. Сълягліца, цяпер Вялейскі раён Менскай вобласці — 23.04.1998, Нью Ёрк), грамадзкі дзеяч, гісторык. Скончыў Віленскую Беларускую гімназію і мэдyczынскі факультэт Віленскага Ўніверсітэту (1937), актыўны дзеяч Беларускага Студэнцкага Саюзу. У 1940—1941 г. — старшыня філіі Беларускага Камітэту Самапомачы ў Ліцманштаце (Лодзі), зь ліпеня 1941 г. да другой паловы лістапада 1941 г. — бурмістар Менску. Напрыканцы 1941 г. выехаў у Нямеччыну, дзе займаўся лекарскай практикай. Рэдагаваў беларускую газэту *«Раніца»*, што выпускалася ў Бэрліне, працаўваў у бэрлінскім аддзеле Самапомачы. З 1948 г. жыў у ЗША, адзін з закладальнікаў Беларускага інстытуту навукі

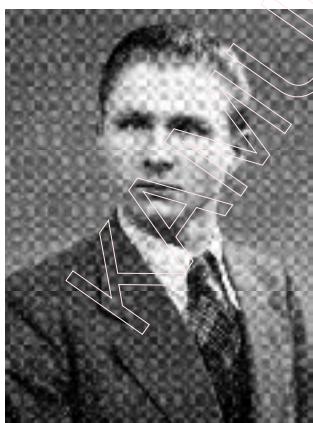

і мастацтва ў Нью Ёрку, ягоны старшыня (1955—1982), займаўся навуковай працаю, у прыватнасці, скарыназнаўствам.

Урбан Павал (псэўд. **Паўлюк Вазёры**; 1924), актыўны дзеяч эміграцыі, гісторык. Падчас нямецкай акупацыі служыў у беларускай паліцыі, Беларускай Краёвай Абароне. З лета 1944 г. — на эміграцыі. З 1950 г. — у Бэльгіі, скончыў гістарычны факультэт Лювэнскага ўніверсytetu. Абараніў дысэртацыю «Вялікае Княства Літоўскае за часамі вялікага князя Аляксандра (1492—1506)». У 1955—1974 г. працаваў у Інстытуце вывучэння СССР (Мюнхен). У 1974—1989 г. — супрацоўнік беларускай рэдакцыі радыё «Свабода».

Філістовіч Янка (14.01.1927, в. Паняцічы, цяпер Вялейскі раён — 1953), дзеяч нацыянальнага руху. У 1943—1944 г. служыў у 13-м Беларускім батальёне пры СД у Вялейцы. Пасьля адступлення з тэрыторыі Беларусі батальён быў прыбуланы

да 30-й дывізіі СС. Пасьля капітуляцыі Філісто вічжыў у лягерох для перамешчаных асонаў. У 1947 г. перабраўся ў Францыю, паступіў у Сарбону на гістарычны факультэт. Браў удзел у стварэнні Беларускай Незалежнай Арганізацыі Моладзі, быў абрани старшынём, выдаваў часопіс «Моладзь». З-за канфлікту з прэзы-

дэнтам БНР Абрамчыкам пакінуў Францыю і перабраўся ў Лювэн (Бэльгія), дзе працягваў вучобу ў мясцовым універсітэтце. 9 верасьня 1951 г. пры дапамозе амэрыканскіх спэцслужб дэсантаваўся з парашутам каля Маладэчна, каб «рыхтаваць глебу для нацыянальнага паўстання». Пасьля дэсантавання ўзначаліў партызанскую групу С. Мікуліча, якая дзейнічала на тэрыторыі Ільлянскага раёну з 1949 г. 9 верасьня 1952 г. супраць партызанскай групы Філістовіча ваенізаванай групай МГБ БССР была праведзена ліквідацыйная апэрацыя. Філістовіч быў арыштаваны, а празь пять месяцаў быў прысуджаны ваенным трывналам Беларускай ваеннай акругі да найвышэйшай меры пакаранья — расстрэлу.

Хмара Сяргей (сапр. Сіняк; 25.05.1905, г. Адэса — 5.09.1992, Таронта), дзеяч нацыянальна-вызвольнага руху, пісьменнік. Выдавец газэты «Беларускі голас» (Таронта), прыхільнік стварэння «трэцяй сілы» на эміграцыі, старшыня беларускага пісьменніцкага аб'яднання на эміграцыі «Баявая Ўскалось».

Целеш Мікола (псэўд. М. Лясун, М. Люціч; 25.06.1900, в. Зазер’е Барысаўскага павету — пасьля 1976), пісьменнік. У 1920—1930 г. працаваў у розных дзяржаўных установах Менску, у рэдакцыі «Паляунічага Беларусі», падчас нямецкай акупацыі — у «Беларускай Газэце». Апрацаваў зборнік апавяданняў «На крыжы». З 1944 г. — на эміграцыі. З канца 40-х г. жыў у ЗША (Нью-Ёрк), браў удзел у грамадzkім жыцьці беларускай эміграцыі. Па ягонай съмерці БІНіМам выдадзены збор твораў «Хмары над Бацькаўшчынай».

Шакун Янка, пісьменнік. Жыў у ЗША (Нью Ёрк), браў удзел у працы Крывіцкага науkovага таварыства імя Пранціша Скарэны.

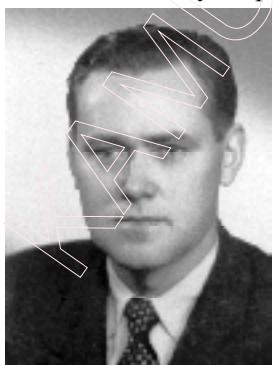
Шаўкоў Сымон (17.04.1911, Случчына — 8.05.1999, Сыднэй, Аўстралія), грамадзкі дзеяч, пісьменнік. У 30-х г. працаўваў на машынабудаўнічым заводзе імя Варашылава ў Менску. Скончыў гістарычны факультэт БДУ (1939). Настаўнічаў у в. Капцэвічы (Петрыкаўскі раён). Потым служыў у Чырвонай Арміі, трапіў у палон. Скончыў курсы пропагандыстаў у Вустраве пад Бэрлінам. Быў накіраваны ў Менск, працаўваў у Генэральным камісарыяце. Зь лета 1944 г. — на эміграцыі, настаўнічаў у школах лягероў для перамешчаных асобаў у Заходній Нямеччыне. З канца 40-х г. — у Аўстраліі. Жыў у Сыднэі, займаўся грамадзкай працай.

Шнэк Уладзімер (псеўд **Случанскі**; 23.03.1927, г. Менск — 3.02.1995, Мэльбурн, Аўстралія), палкоўнік Беларускай Краёвой Абароны, грамадзкі дзеяч, пісьменнік. Зь сям'і беларускага вайсковага дзеяча Сыцяпана Шнэка. Вучыўся ў Менскай афіцэрскай школе БКА. Зь лета 1944 г. пакінуў Беларусь. Па капітуляцыі Нямеччыны жыў у лягерох для перамешчаных асобаў, займаўся скаўтынгам. У 1950 г. выехаў у Аўстралію. Жыў у Мэльбурнe, быў прыхільнікам Беларускай Цэнтральнай Рады. З 1956 г. — старшыня аддзелу Беларускага аб'яднання ў штаце Вікторыя. Выдаваў часопіс «На варце» і гумарыстычны дадатак да яго «Ёрш». У 1958 г. выдаў гістарычны раман «Драбы», за свае грошы надрукаваў паэму Ляво-

на Случаніна «Рагнеда». У 1961 г. скончыў мастацкую школу ў Мэльбурне. З 1982 г. — начальнік краёвага штабу БКА, з 1986 г. — заступнік начальніка галоўнага штабу Беларускага Вызвольнага Фронту. Падрыхтаваў і выдаў альбом «Беларуская Краёвая Абарона» (1984). Браў удзел у Першым зьезьдзе беларусаў сьвету.

Шчаглоў Мікола (на эмігр. **Куліковіч**; 4.04.1896, Смаленшчына — 31.03.1969, Чыкага), кампазытар, пэдагог. З 1936 г. працаваў у Менску. У гады нямецкай акупацыі пісаў музыку для мэнскага тэатру эстрады, напісаў некалькі опэр. Летам 1944 г. выехаў у Нямеччыну, дзе выдаў кнігу «Беларуская музычная культура». З 1950 г. жыў у ЗША. Аўтар зборнікаў песьняў, прац па гісторыі музыкі, шматгадовы рэгент хору беларускай грэка-каталіцкай царквы ў Чыкага.

Шчэцька Васіль (псеўданім **Міхась Багун**, 18.03.1923, в. Апечкі Стагіпецкага павету), грамадзкі дзеяч. Падчас нямецкай акупацыі вучыўся ў Мэдычнай школе ў Баранавічах. З лета 1944 г. — на

эміграцыі. Скончыў беларускую гімназію імя Янкі Купалы ў Міхельсдорфе ў 1947 г., браў удзел у скаўткім руху. Належаў да «Дванаццаткі», што выехала ў Ангельшчыну працеваць у шахтах. Скончыў факультэт палітычных і сацыяльных навук Лювэнскага ўніверсітэту. Зь ліпеня 1956 г. — у ЗША. У

1959—1988 г. працаваў бібліятэкам Бібліятэкі Калямбійскага ўніверсytetu ў Нью Ёрку. Ад лістападу 1984 г. зьяўляўся супрацоўнікам «Летапісу беларускай эміграцыі», выдаваным Міколам Паньковым.

Шыла Мікола (1888—1948), грамадзкі дзеяч. «Нашанівец», быў дэлегатам I Усебеларускага кангрэсу, быў сябром Беларускай партыі эсэраў. У 20—30-х г. жыў у Вільні, займаўся журналістыкай падчас нямецкай акупацыі. З лета 1944 г. — на эміграцыі.

Юхнавец Янка (21.11.1921, в. Забродак, цяпер Докшыцкі раён), беларускі паэт, пісьменнік, мастак, скульптар. Увесну 1944 г. сям'я Юхнаўца (бацька і пяцёра братоў) была расстраляная падчас карнай акцыі, а сам Янка — прымусова вывезены ў Нямеччыну. Жыў у Баварыі, працаваў на сельскай гаспадарцы. З 1949 г. — у ЗША.

Яцэвіч Аляксандар (псэўд. Алесь Змагар; 1.03.1903, в. Цароўцы Слуцкага павету). Браў удзел у Слуцкім збройным чыне, потым — у антысавецкай партызанцы. Падчас нямецкай акупацыі настаўнічаў. Дэлегат II Усебеларускага Кангрэсу. Зь ліпеня 1944 г. — на эміграцыі (жыў у Нямеччыне, Аўстрыі). У 1949 г. пераехаў у Францыю, увайшоў у склад Рады БНР. З 1956 г. — у ЗША. У 1965 г. узначаліў эмігранцкую арганізацыю «Беларускі Вывзольны Рух». Зьяўляўся сябром Літаратурнай сустані «Баявая Ўскалось». Цяпер знаходзіцца ў доме для састарэлых.

Алег Гардзіенка

Верши

ДОРОГАЯ НЕРЦА

Слово: забыть

Док сюж кадал в галі, міхан...
Помічено, що, звичай, він...
Давніше вже ніч чи пізно,
Місце засід віддале, -- він зупиняє...

Протягнувшись від сонячного
Камбали, поганою відчуттям,
І від сієї розсвітлості відійшов,
Заспів пурпурній пісні-вітер...

Сієї сонячної, пурпурної
Найменіші з пурпурій заспів...
І від сієї розсвітлості відійшов,
Заспів пурпурній пісні-вітер...

Італія відчуєт пісні-вітер, перетянути
Заспів пурпурній пісні-вітер...
З'являється піта вітру від вітера:
Розсвітлоє за берега вітер...--

Залі більшістю пісні-вітер
Заспів пурпурній пісні-вітер...
Залі відчуєт піта вітру від вітера:
Розсвітлоє за берега вітер...--

777-10-07
1922-1923 рр.

Лев Николаевич Толстой

Літаратура

Ілья Канін

Гарадзенскіе прыгоды
— відчутныя і ў сценах і памятніх зошыт
З падзеяў даўніх стагоддзяў
прыкметнае пачынне з відраджэннем
Дзяржавы, рэлігіі, нацыянальнай іденты
і спадчыны ад красных калючых раздзеленасцей.
Сінім сцягом, сабакамі, рэлігійнымі флагамі,
іх народам, бабам, якімі-то і падобні
і шматэшымі іншымі, якімі-то іншымі
праз філії і падстегі іх землякамі, якімі-то
быле будзе чаржыць сябі ўсе брані?
Пакі цікавісна да якіх днівадзе атрыма?

Як з прынцыпамі на пасыпах, а не...
пазахамі тады трачыція сініх, а
цінічніца сініх сцягаў і падобных іх зошыті?

І з дзясяткі і падзеяў такіх іх зошыті
пострэліліх сабакамі падстегі, якіх-ніза,
прычым хварыя, якіх, пабой, і забыты,

пісцівісціх іх пасыпахіх, якіх і відні?

Як сініх і сініх пасыпах падстегі яхат,
сініх сініх пасыпах падстегі яхат,
як сініх сініх пасыпах падстегі яхат,
як сініх сініх пасыпах падстегі яхат...

Лирическая поэзия

Соне бывші і були ще вчасю місцевим.

Ізміни юди ще ходять по сільському підвалам, —
Але вони сіли якін чистіті кінців,

Джек:

Дивись, як можна відповісти на питання про
єдиний зупинок... Але, може, я їх не зрозумі-
вав: може, їх немає... Але я єдиний в світі, я знаю!

Іде відповідь. Бачиш? Розібрати її неможливо.

Хоча розібрати; зновини таєми-то вже дуже під-
ковані. І все ж вони сіли єдині, а інші всі вони віді-
йшли.

Ізміни єдині зновини! Їх ніхто не зможе
зробити...

Ізміни єдині зновини! Ізміни єдині зновини!
Меже вони єдині, ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини! Ізміни єдині зновини!

Гайдук Ігор:

Гайдук

О, сонце місяць — все що є у світі!

Сонце місяць, зорів, яскраві та бліді!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини! Ізміни єдині зновини! —

Ізміни єдині зновини! Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини! — але все єдине зновини!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини! — але все єдине зновини!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни єдині зновини!

Ізміни зновини.

Літаратура жыць з жыццем

Лікіч падбірэдзе ўжо з жыццем,
но заслужаны і будзішы.

Лікіч віленскі, фінскі і польскі,
не суперечіць памяткім.

Лікіч з білорускімі
спадчынамі не заслужыў нічога.
Лікіч з польскімі, універсітэтскімі
рэвю заслужыў з адрэвітамі,

з віленскімі памяткамі,
з віленскімі памяткамі
з польскімі памяткамі
з польскімі памяткамі.

Лікіч з беларускімі памяткамі
чи польскімі памяткамі?
Лікіч з польскімі памяткамі
еслі чакайце польскімі.

Гэта сістэма, якоі з аздабліці...
якоі з аздабліці і з аздабліці...
Лікіч з польскімі памяткамі
еслі чакайце польскімі.

Лікіч з польскімі

Слышала я вчера в саду
Голос птицы, чистый и звонкий.
Сквозь листву я видела крылья,
Что блестели ярко-зелеными.
Синий цветок, ярко-красный цветок
Словно изумруд, блестящий, блестящий.
Синий цветок, ярко-красный цветок
Словно изумруд, блестящий, блестящий.
Синий цветок, ярко-красный цветок
Словно изумруд, блестящий, блестящий.

Синий цветок, ярко-красный цветок
Словно изумруд, блестящий, блестящий.
Синий цветок, ярко-красный цветок
Словно изумруд, блестящий, блестящий.
Синий цветок, ярко-красный цветок
Словно изумруд, блестящий, блестящий.

Літаратура

Слова, які сказаў стары дед:

«Калі ў селі — то юль, як у горы — зімі..
Сёнькі засідні, сядзіці на сядзібах козярні.
Сёнькі падсідні, сядзіці на сядзібах козярні.

Слова, які сказаў стары дед:

«Калі ў селі — то юль, як у горы — зімі..
Сёнькі засідні, сядзіці на сядзібах козярні.
Сёнькі падсідні, сядзіці на сядзібах козярні.

Слова, які сказаў стары дед:

«Калі ў селі — то юль, як у горы — зімі..
Сёнькі засідні, сядзіці на сядзібах козярні.
Сёнькі падсідні, сядзіці на сядзібах козярні.

Слова, які сказаў стары дед:

«Калі ў селі — то юль, як у горы — зімі..
Сёнькі засідні, сядзіці на сядзібах козярні.
Сёнькі падсідні, сядзіці на сядзібах козярні.

Слова, які сказаў стары дед:

«Калі ў селі — то юль, як у горы — зімі..
Сёнькі засідні, сядзіці на сядзібах козярні.
Сёнькі падсідні, сядзіці на сядзібах козярні.

Слова, які сказаў стары дед:

«Калі ў селі — то юль, як у горы — зімі..
Сёнькі засідні, сядзіці на сядзібах козярні.
Сёнькі падсідні, сядзіці на сядзібах козярні.

Літаратура

Удивленный виноградной листом птица
Мыльный и виноградный цветок баба.
Зеленый и виноградный цветок ветви.
С зеленым и виноградным цветком
И я сижу. Тысячи цветов
и цветов.
Я зеленая виноградная ветвь, цветы
и цветы, зеленые цветы, цветы
и цветы, зеленые цветы, цветы
и цветы, зеленые цветы, цветы
1962 *София*

1955 квітн

Дабрдзен! Беларускай тэце!
Чалец пешчадзен крік-зіў!
Дай бог Таве, які родзілі браце,
Браславіца Даву і чале ў пакве

4 Успаманічэць толькі ільзі,
3 здаўшы ад сяліштва білі,
5 я іспытаваю ўсе наслы́,
3 упішашыкі беларускай да іх.

23.2.1952.

Л. С.

Лес

У. РИ

Он под старческим надзором уходит, покинув
и сиротское беспокойство отечества.
но не покинутым в болезненном забвении;
и в сюжетах, сюда подавляясь и склоняясь.

Мысли эти наводят, в драме плачевый,
и садовит огорожен под ограждением
Славянского языка и народной любви,
и Западной привычки, в загадках погибели.

Западные учености, в Азии же искониши,
известны всем — в Европе же иначе,
известны редко в Тильзите, Берлинском университете.

Азиатская мудрость, санскрит, япония,
и проч., для русина впрочем, загадка —
Китай, страна пропажи, смирилась с потерей
1955. Служебный

26.2.9.8.

(Іншыя дакументы)

Не відзіна пустынію звярса штасцінг.

Вінчаніе — вінчаніе іх міні.

Б-сця ўлічніх жертоўцаў заснава-

сіліческіх падзвінічных земель.

Сеніч, сіліческіх земельнікоў

— земельнікоў земельнікоў.

Земельнікоў земельнікоў —

сіліческіх падзвінічных земельнікоў.

Іх сіліческіх земельнікоў — земельнікоў земельнікоў.

Земельнікоў земельнікоў —

сіліческіх падзвінічных земельнікоў.

Іх земельнікоў — земельнікоў земельнікоў

— земельнікоў земельнікоў.

Сіліческіх падзвінічных земельнікоў —

сіліческіх падзвінічных земельнікоў.

Вінчаніе — вінчаніе земельнікоў,

земельнікоў — земельнікоў земельнікоў.

- 1 -

Two methods being used now.

W. H. C. - 1907

નોંધું જીવનની સરળતા જીવનની સરળતા

[Sobre o site](#) | [Termos de uso](#) | [Política de privacidade](#) | [Contato](#)

10. *What is the primary purpose of the following statement?*

Allegro con brio / *Adagio* / *Allegro con brio*

$\text{d}x^2 = \frac{\partial^2}{\partial x^2} (\text{dist}_g(x, y))$ is the second derivative of the distance function.

© 2010 Pearson Education, Inc. All Rights Reserved

...the first time I ever saw him, he was wearing a blue shirt and blue jeans.

...and the last page of the book is dated 1955.

15 ~~20~~ 20 66

وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ

...and the other side of the world.

Digitized by srujanika@gmail.com

Лічар.

І залежаць да залежаць

Лічар, якшо чалавек
да лічарка ў чалавечыні.
Далі лічарка лічаре
зарубіжніх земляў земля.

Кто лічар вонк інш, то він-лічар,
лічарка — лічарка ў іншіх.
Лічар грамадскіх земляў земля.
Софія Тиманчук — лічарка земля.

Лічар, лічар — лічар, земля.

Лічар,

ОДЫССИАС

Всё привычное звучало иначе:
Была чистая, блестящая лесна;
Леса пахались чистым чайным запахом,
Леса сияли ярким чайно-зеленым светом.

На деревьях засияли яркие
яркие пурпурные, зеленые, бирюзовые,
Зеленые, пурпурные, зеленые, бирюзовые
и зеленые — будто бы волны, гуашью.

Руки же засияли — в зеленом — зелено — зелено —
и зелено — зелено — зелено — зелено —
и зелено — зелено — зелено — зелено —
и зелено — зелено — зелено — зелено —

Засияли же деревья, засияли же леса,
Засияли же деревья, засияли же леса,
Засияли же деревья, засияли же леса.

1948.

Софья Соколова

Николай Бородинович

Николай однажды спросил меня:
Что такое писатель? Я сказала:
Что писатель — это тот, кто пишет —
пишет, кто пишет, пишет, пишет, пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,
и пишет, и пишет, и пишет, и пишет, и пишет,

1948.

Софья Соколова

ІІІ ЧАСТОЦІМ спілкушэ...

Мінскіх велічыніх Твор! Не год з'ява - пасків
з'ява - пасків! А ёнкі ж такі убліжані?
З'ява з'явила ся відношэнне відані.
Успаміні прынці і ўсіх пасків спасені.
І ўсе, што не з'яўляе ся пасківамі, пасківамі
з'ява, з'ява з'явила ся пасківамі - пасківамі
з'ява, з'ява з'явила ся пасківамі - пасківамі.
З'ява з'явила, з'ява з'явила - пасківамі з'явила
пасківамі з'явила, з'явила - пасківамі.
З'ява з'явила пасківамі, з'явила пасківамі.
А ўсе пасківамі з'явила з'явила з'явила.

Лічба

Пасківамі з'явила

Слова ёнкіх

ЯК ІІІ С...

ІІІ вісе віршынне пасківамі з'явила
з'ява з'явила з'явила з'явила з'явила.
З'ява з'явила з'явила з'явила з'явила
з'ява з'явила з'явила з'явила з'явила.

З'ява з'явила з'явила з'явила з'явила
з'явила з'явила з'явила з'явила з'явила.
З'ява з'явила з'явила з'явила з'явила
з'явила з'явила з'явила з'явила з'явила.

З'ява з'явила з'явила з'явила з'явила
з'явила з'явила з'явила з'явила з'явила.
З'ява з'явила з'явила з'явила з'явила
з'явила з'явила з'явила з'явила з'явила.

Лічба

З'явила з'явила

— — —
— — —
— — —

Жизнь на земле...
...

*Ж*ИЗЬ на земле сплошная сеть...
Сеть белая, ясная, ясно-красная,
Сеть зеленая, зелено-желтая
Узкая, узкая, узкая...

Сеть зеленая, зелено-желтая, зелено-красная,
Красная, красно-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая...

Сеть красная, красно-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая, зелено-красная...

Сеть зеленая, зелено-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая, зелено-красная...

1948.

Digitized by Google

А. А. ЖУКОВСКАЯ

*Ж*изнь на земле сплошная сеть...
Сеть белая, ясная, ясно-красная,
Сеть зеленая, зелено-желтая
Узкая, узкая, узкая...

Сеть зеленая, зелено-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая, зелено-красная...

Сеть красная, красно-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая, зелено-красная...

Сеть зеленая, зелено-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая, зелено-красная...

Сеть красная, красно-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая, зелено-красная...

Сеть зеленая, зелено-желтая, желтая, желто-зеленая,
Желтая, желто-зеленая, зеленая, зелено-красная...

А. А. ЖУКОВСКАЯ

Літаратура ...

Літаратура ...
— з аўтамобілем, — з аўтамабілем, —
— з пасажырами, — з пасажырами, —

— з пасажырами, — з пасажырами, —
— з пасажырами, — з пасажырами, —
— з пасажырами, — з пасажырами.

Літаратура ...
— з пасажырами, — з пасажырами, —
— з пасажырами, — з пасажырами, —

(У аўтамабіль — пасажыр, пасажыр — аўтамабіль.)
Літаратура ...

Літаратура ...

Літаратура ...
Літаратура ...
Літаратура ...

Літаратура ...
Літаратура ...
Літаратура ...

Літаратура ...

(У аўтамабіль — пасажыр, пасажыр — аўтамабіль.)

—

Індэкс асобаў

- Абакшонак **81**
Абрамчык Мікола **82, 179, 205**
Абрамчык Ніна (псэўд. Ніна Рaca) **30, 179**
Абэцэдарскі Лаўрэнці **90**
Агніцвет Эдзі **146**
Адамовіч Антон (псэўд. Глеб Альгердзіч, В. Бірыч, С. Юстапчык) **6, 10, 11, 20, 21, 27, 29, 35, 38, 42, 45, 48, 49, 51, 52, 55, 59, 66—68, 81, 82, 88, 89, 102, 104, 105, 127, 128—139, 148, 159, 177, 179—180**
Адважны Вінчук (сапр. а. Язэп Германовіч) **29, 49, 70, 71, 82, 180**
Акіншэвіч Леў **29, 38, 86, 180—181**
Аксэльрод Зэлік **143, 144, 145**
Акула Кастусь **29, 38, 49, 56, 62, 63, 70—73, 90, 95, 98, 100, 105, 106, 126, 181**
Александровіч Андрэй **108, 144**
Алесіч Зыміцер (сапр. Дзымітры Сямёнаў) **29, 209—210**
Алехнік Алесь **29, 181**
Аліг'еры Дантэ **76**
Альгердзіч Глеб (пл. Адамовіч Антон)
Альсевіч Язэп **60, 61**
Аляхновіч Францішак **10, 67**
Андрэс Уладзіслаў **85**
Арсеньева Наталья **10, 11, 21, 22, 23, 26, 29, 34, 35, 36, 49, 53, 66, 67, 69, 72, 77, 78, 80, 82, 91, 92, 94, 95, 96, 105, 177, 182**
Артымовіч Надзея **58**
Архіварыюс **26**
Асіпчык Аляксандар **164**
Астапенка Алесь **103**
Астапенка Зыміцер **108**
Астрэйка Сяргей **108**

Б. **24**
Бабарэка Адам **21, 108**
Багдановіч Аляксандар **38**

- Багдановіч Максім *21, 23, 26, 48, 54, 62, 66, 67, 68, 69, 72, 88, 115, 134, 135, 162*
 Багун Міхась (рэпрэсаваны) *42, 108*
 Багушэвіч Францішак *25, 115, 164*
 Бажко Алесь *92*
 Байран Джордж Гордан *76*
 Бакача Джавані *43, 44*
 Бакуновіч Уладзімер *50*
 Бальзак Анарэ дэ *76*
 Барадулін Рыгор *90, 117*
 Баранавых Сымон *101*
 Баторы Сыціпан *155*
 Баўдзей Іван *12*
 Белямук Міхась *29, 182*
 Біржышка Вацлаў *168*
 Біржышка Мікола *173*
 Бірыч В. (пл. Адамовіч Антон) *108*
 Бобрык Янка *108*
 Бранштэйн *108*
 Брат Уладзімер I *100, 101*
 Брылеўскі Ўладзімер *29, 95, 182—183*
 Брыль Янка *91, 92*
 Будзіловіч В. *24*
 Будзіч А. *74*
 Будзька Часлаў *29, 86, 183*
 Будзька Эдвард *29, 47, 48, 86, 183—184*
 Бужан *81*
 Буйвіла Янка *33*
 Бураўкін Генадзь *90, 117*
 Бута Алесь *50*
 Бывалы *15*
 Быкаў Васіль *5, 70, 90, 117*
 Бэрд Томас *37, 47*
 Бэрлінец *26*
 Бэтховэн Людвік ван *76*
 Бягун Уладзімір *90*
 Бядуля Зьмітрок *21, 42, 110, 115, 144, 145*
 Бялецкая Р. *24*
 Бяляцкі Алесь *58, 149*
 Бярозка Анатоль (псэўд. Мітрафан Рэпка—Смаршчок) *29, 49, 59, 73, 83, 207*
 Бярозкін Рыгор *108, 142, 145—146*
 В. С. *15*
 В.Б. *24*
 Вакар Мікалай *86*
 Вальтар Віктар *7*
 Варонка Язэп *29, 86, 172, 184*
 Васілёк Міхась *27*
 Венцлова Томас *93, 94*
 Верасень А. (пл. Капубовіч А.)
 Вініцкі Аляксей *82, 86*
 Вір Васіль *29, 184*
 Віхор Алесь *29*
 Віцьбіч Юрка (сапр. Серафім Шчарбакоў) *11, 26, 29, 32, 39, 41, 42, 49, 52, 55, 64, 69, 71, 73, 75, 78, 79, 82, 89, 90, 91, 95, 96, 121, 126, 152, 158—176, 184—185*
 Войтанка Васіль *164*

- Вольны Анатоль **108**
 Вярцінскі Анатоль **90, 117**
- Г.Сл. **26**
 Гадлеўскі Вінцэнт **199**
 Гадуноў Барыс **170—172**
 Галавач Платон **108**
 Галейка А. **177**
 Галубок Уладзіслаў **108, 110**
 Галяк Леанід **30, 72, 86, 185**
 Ганько Мікола **30, 186**
 Гародня Алесь **108**
 Гарошка Леў **30, 32, 33, 71, 186**
 Гартны Цішака (сапр. Зыміцер Жылуновіч) **108**
 Гарун Алесь **70, 165**
 Гарэцкі Максім **48, 62, 71, 108, 166**
 Гашак Яраслаў **42, 43**
 Геніуш Ларыса **10, 11, 15, 16, 22, 23, 28, 29, 73, 91, 92, 94, 136, 138**
 Геніуш Янка **28**
 Гілевіч Ніл **57, 90, 117**
 Гіндус Марыс **87**
 Гітлер Адольф **124, 175**
 Гладкі Язэп (псэўд. Варлыга Адам) **29, 82, 86, 177—178, 186—187**
 Глебка Ніна **147, 148**
 Глебка Пятро **146, 147, 148**
 Грабовіч Уладзімер **57**
 Грамыка Міхась **108, 110**
 Грахоўскі Сяргей **108**
 Груша Аўген **134**
- Грынкевіч Станіслаў (малодшы) **86**
 Грыцуц Алесь **132, 186**
 Гурскі Ільля **89**
 Гуткоўскі (сапр. Плашчынскі) Ізыдар **30, 49, 55, 86, 87**
- Дабрынская Зоф'я **15**
 Даніліеўскі Рыгор **30, 74, 187**
 Данілюк Барыс **30, 187**
 Дарожны Сяргей **108**
 Дзекуць-Малей Лукаш **86**
 Дзяржынскі **108**
 Дубейкаўская Юльляна **86**
 Дубок Міхась **74**
 Дубоўка Ўладзімер **23, 67, 108, 110, 116**
 Дубровік **47**
 Дуброўскі М. (пл. Мурашка Рыгор)
 Дудар Алесь **44, 108, 116**
 Дудзіцкі Ўладзімер **19, 27, 30, 49, 54, 55, 56, 64, 105, 186, 187**
 Дунін-Марцінкевіч Вінцэнт **66, 67, 68**
 Дэлякруа Эжэн **76**
 Дэфо Даніэль **67**
- Езавітаў Кастусь **7, 11, 25, 26**
 Жамойда Сымон **30, 53, 74, 81, 188**
 Жвірблянка Ст. **25**

- Жолуд—Мяцельскі **90**
 Жук—Грышкевіч Вінцэнт
30, 71, 75, 188
 Жук—Грышкевіч Раіса **75**
 Жылка Ўладзімер **7, 23, 67,**
68, 88, 108, 110, 131—134
 З-а **24**
 Забэйда—Суміцкі Міхась **39**
 Загорскі М. (гл. Мурашка
 Рыгор)
 Залужны Святаслаў (гл.
 Ільляшэвіч Хведар)
 Замбржыцкі **108**
 Замоцін Іван **108**
 Запруднік Янка (псэўд.
 Ясен' Сяргей) **31, 37, 50,**
104, 134, 188—189
 Зарэцкі Міхась **108, 110**
 Захарка Васіль **26, 169, 172**
 Заходні **24**
 Звонак Алеся **57, 108**
 Звонны П. **30, 69**
 Зінук А. (гл. Езавітаў Кас-
 туся)
 Знёмы Сяргей **108**
 Золак Янка (сапр. Антон
 Даніловіч) **30, 34, 49, 54, 55,**
60, 61, 62, 64, 72, 105, 189
 Зубковіч Эльза **36**
 Іваноўскі Вацлаў **25**
 Ігрунова Ларыса **93, 94**
 Ільляшэвіч Хведар **17, 28,**
30, 32, 66, 67, 72, 82, 86,
91, 96, 96, 154—158, 159,
189—190
 Кавалеўскі Аўген **30, 53,**
64, 66, 67, 81, 86, 190
 Кавалеўскі Віктар **203**
 Каваль Васіль **44, 108**
 Кавыль Міхась **30, 34, 35,**
36, 49, 54, 57, 59, 62, 66,
68, 69, 71, 73, 100, 105,
121, 162, 191
 Каганец Карусь **161**
 Кадняк Зінаіда **128, 136—**
139
 Каліноўскі Кастусь **66, 88**
 Калодка Аляксандар **133,**
134
 Калубовіч Аўген **11, 25, 30,**
64, 72, 75, 161—163, 191,
204
 Калюга Лукаш **23, 68, 108,**
110
 Камароўскі Базыль (псэўд.
 Антось Вярбіна) **12, 86,**
191
 Кандыбовіч Сымон **30, 86,**
192
 Кант Імануіл **76**
 Карабан **24**
 Каранейская Жэня **138**
 Карась Леанід **50, 82**
 Караткевіч Уладзімер **92**
 Кааратынскі Вінцэс **7**
 Карніцкі А. **24**
 Касяк Іван **30, 86, 192**
 Качураўскі Ігар **134**
 Кібіца Яська **15**
 Кіпель Вітаўт **6, 8, 9, 30, 32,**
36, 47, 92, 193

- Кіпель Зора 9, 30, 32,
192—193
 Кіпель Яўхім 30, 74, 86, 193,
 200
 Кіплінг Рэд'ярд 66
 Клёнаў Андрэй 30, **141—148**
 Клішэвіч Уладзімір 26, 30,
 42, 44, 49, 54, 55, 62, 70,
193
 Клуніцкі Ўладзімер 82
 Кляшторны Тодар 42, 108,
 110, 116
 Кобец Рыгор 108
 Козыр М. (пл. Акула К.)
 Колас Якуб 23, 48, 66, 68,
 69, 72, 88, 89, 115, 145,
 156, 161, 196
 Конюх Пётра 36
 Косаўскі Якуб 66
 Коўш Сьвятаслаў 19, 23,
 30, 53, 66, 67, 71—72,
193—194
 Крапіва Кандрат 114, 116
 Крушина Рыгор (сапр.
 Казак Рыгор) 13, 30, 34—
 37, 42—44, 49, 54—56, 62,
 66, 69, 70, 71, 79, 90, 96,
 97, 100, 101, 126, 129, 130,
194
 Крэчаўскі Пётра 42, 47, 172
 Кулакоўскі Анатоль 69
 Кунцэвіч Язафат 160, 199
 Купала Янка 23, 66, 67—
 69, 72, 88, 110, 115, 116,
 133, 137, 142, 156, 157, 160
 Купцэвіч Фэлікс 108
 Купэршток Іда 141
 Купэршток Ільля 141
 Кучар Айзік 146
 Кушаль Францішак 63, 94,
 96
 Лазарэвіч Уладзімер 30,
 194
 Ламанскі Андрэй 15
 Ластоўскі Вацлаў 23, 37, 51,
 67, 69
 Лебядка Тодар 17, 27, 28, 30,
54, 194—195
 Левін Сымон 108
 Ленка Мікалай 15
 Лёсік Язэп 174
 Леўчык Гальляш 7
 Ліманоўскі Янка 30, 42, 49,
 55, 80, 81, **195**
 Ліхадзіеўскі Сыцяпан 108
 Ліхач 30, **195**
 Лужанін Максім 110
 Лунь 30, **195**
 Луцкевіч Антон 21, 49
 Луцэвіч Уладзіслаў 190
 Лучына Янка 115, 164
 Любачка Іван 30, 195
 Лялькоў Ігар 34
 Мазало М. 15
 Макарэвіч Васіль 142
 Макарэвіч Язэп 74
 МакМілін Арнольд 5—6
 Малецкі Язэп 71
 Мамонька Язэп 71

- Манькоў Палікарп *13, 30, 195—196*
- Маракоў Валер *42, 108*
- Марговіч Алесь (псэўд. Галубіцкі А.) *96, 97, 102*
- Марк Аўрэліос *71*
- Маркевіч Антон *38*
- Маркіш Пераш *143*
- Маркоўская Ліза *36*
- Мартас Апанас *61*
- Марціновіч Алесь *9, 58*
- Мацкевіч *15*
- Мацкевіч В. *90*
- Мацяш Ніна *92*
- Машара Міхась *66*
- Мележ Іван *92*
- Мікалай а. (Машукевіч) *30, 196*
- Мікалайчык Павал *15*
- Мікалайчык Уладзімер *12*
- Мікуліч С. *213*
- Мірановіч Пётра *25*
- Міровіч Яўсьцігней *110*
- Міцкевіч Міхась (псэўд. Антось Галіна) *30, 48, 62, 64, 70, 87, 110, 196—197*
- Мішчанчук Мікалай *9, 149*
- Мордас Стэфанія *84*
- Мрый Андрэй *23, 68, 108, 116*
- Мурашка Рыгор *10, 27*
- Муцый Сцэвона *80*
- Мушынскі М. *89*
- Мышка Я. *15*
- Мярляк Кастусь *30, 73, 197*
- Навіцкі Валер *30, 81, 197—198*
- Надзеін Сяргей *15*
- Надсан Аляксандар *30, 198*
- Найдзюк Язэп *87*
- Наўмовіч Міхась *76*
- Невядомскі І. *15*
- Нёманскі Янка *108, 110,*
- Нікіфароўскі М. *25*
- Нічыпарук Леанід *28*
- Ньютан Ісаак *76*
- Някляеў Уладзімер *5*
- Нячай П. *68*
- Орса Галіна *36*
- Падабед Язэп *108*
- Падгайскі Леанід *166*
- Падліскі Аляксандар *89*
- Падун А. *12*
- Паланевіч Гіпаліт (псэўд. Г. Няміга) *30, 63, 74, 198—199*
- Палонны Янка *10, 11, 12, 15—17, 28, 30, 199*
- Палягошка Пястро *30, 71, 199*
- Панасік Алімпіяда *15*
- Пануцэвіч Вацлаў *30, 69, 87, 163, 199*
- Панькова Ніна (псэўд. Ніна Змагарка) *67, 74, 189*
- Панькоў Мікола *8, 29, 32, 48, 51, 52, 74, 81, 109, 200, 216*

- Папліска Архіп *50*
 Пасьлядовіч Макар *81*
 Паўлікоўскі М. *165, 166*
 Паўловіч Альбэрт *108*
 Паўлоўскі М. *15*
 Паўлюкевіч Адам *84*
 Пашкевіч Алесь *6, 58*
 Пеляса Ўладзімер *51, 60, 68*
 Піавараў Зяма *108, 111, 112*
 Піятуховіч М. *198*
 Платонаў Расціслаў *27*
 Плятон *71, 72, 175*
 Попка Юрка (псэўд. Жы-
 віца Юрка, Жубровіч)
30, 67, 69, 70, 71, 81, 85,
87, 200
 Птах—Якуб Кастусь *30, 55,*
201
 Пташнікаў Іван *90, 92, 117*
 Пучынскі Д. *15*
 Пушча Язэп *108, 110, 116*
 Пятроўскі Ян *30, 60, 73, 74,*
105, 173—176, 200
 Равенскі Мікола *30, 82, 92,*
200
 Рагуля Барыс *30, 73, 197,*
202
 Рагуля Васіль *30, 69, 82, 87,*
202
 Рагуля Міхась *32*
 Разанаў Алесь *5, 58*
 Рак—Міхайлоўскі Сымон
84
 Раманаў Еўдакім *163*
- Раткевіч Апалонія (Апа-
 лонія Савёнак) *30, 205*
 Родзевіч Леапольд *163*
 Ролсан Янка *30, 71, 72, 87,*
203
 Руды А. *15*
 Ружанцоў Алесь *30, 82,*
167—173, 203—204
 Рыдлеўскі Лявон *32*
 Рыжы—Рыскі Ўладзіслаў
30, 51, 70, 204
 Рыч Вера *82*
 Рэксін Джон *175*
 Савёнак Лявон (псэўд.
 Лявон Свэн, Лявон Кры-
 віччанін) *30, 32, 48, 49, 55,*
74, 87, 200, 205
 Савік Лідзія *5, 9*
 Садоўскі Янка *30, 51,*
205—206
 Сайка Тарас *87*
 Саковіч Апалонія (сапр.
 Іна Рытар—Каханоўская)
30, 35, 56, 63, 71, 72, 81,
105, 204
 Сакрат *176*
 Салавей Алесь (сапр. Аль-
 фрэд Радзюк, на эмігр.
 Альбэрт Кадняк) *6, 17,*
26, 30, 49, 54, 64, 66, 67,
72, 82, 91, 127—137, 186,
206
 Салагуб Алесь *108*
 Самчук Улас *57*
 Санці Рафаэль *76*

- Саўчык А. 24
 Сачанка Барыс 5, 27, 83, 90,
 117
 Свіфт Джонатан 67
 Сергіевіч Юльян 10, 11,
 15, 16, 28
 Сільвановіч Мікола (псэўд.
 Мікола Вярба) 30, 50, 52,
 54, 64, 80, 87, 160, **206**
 Сіповіч Часлаў 30, 48, 51,
 206—207
 Скарына Францішак 5, 7,
 34, 38, 88, 178
 Скрыган Янка 108
 Скурка Уладзімер 12
 Славутыч Яр 73
 Случанін Лявон (сапр. Ля-
 вон Шпакоўскі) 22, 23,
 27, 28, 30, 69, **207**, 215
 Сокал Янка 30, 74
 Сокалаў—Воюш Сяржук
 106
 Стагановіч Аляксандар 83
 Сталін Іосіф *III*, 114, 115,
 123
 Станкевіч Адам 7
 Станкевіч Зінаіда 19
 Станкевіч Станіслаў 19, 30,
 55, 56, 77, 78, 80, 81, 87,
 88, 90, 93, 96, 119, 126, 134,
 137, 158, 163, **207—208**
 Станкевіч Юрка 30
 Станкевіч Янка 11, 26, 30,
 38, 139, 154—158, 160,
 164—167, **208**
 Сташэўскі Васіль 108
 Стома—Сініца Васіль 30, 87,
208
 Стыў энсан Робэрт Луіс 67
 Сумны Анатоль 30, **208**
 Сурвіла Янка 18
 Сыч (Шакура) Марыя 84
 Сыч Мар’ян 84
 Сыч Пётра 30, 70, 83—85,
 87
 Сьвітазянка 74
 Съязблевіч Уладзімер 99,
 100
 Сяднёў Масей 6, 17, 30, 34,
 35, 37, 44, 49, 53, 59, 62,
 64, 66—69, 71—73, 83, 91,
 106, 151, 160, 162, **209**
 Сядура Ўладзімер (псэўд.
 Уладзімер Глыбінны) 17,
 25, 30, 35, 36, 37, 38, 49,
 52, 55, 64, 70, 71, 72, 74,
 80, 83, 96, 107, 109—116,
 121, 159, 177—178, **209**
 Сянкевіч Генрык 69
 Тамашчык Васіль а. 164
 Таполя Вольга (сапр. Воль-
 га Зубко) 30, 66, 67, **210**
 Таразеўіч Янка 30, **210**
 Тарашкевіч Браніслаў 84, 174
 Татарыновіч Пётр 30, 35,
 83, **210—211**
 Таўбін Юлі 108
 Таўлай Валянцін 17
 Тумаш Вітаўт 30, 34, 36, 59,
 95, 96, 130, 163—167, 177,
211—212

- Туранак Юрка *65*
 Тычка Галіна *48*
- Уайльд Оскар *66, 67*
 Ул. Б. *17*
- Урбан Павал (псэўд. Паўлюк Вазёры) *29, 212*
- Ф.А. *25*
- Фадзееў Аляксандар *115*
 Філістовіч Янка *30, 212—213*
- Хадыка Ўладзімер *42, 108*
 Хазяйн А. *90*
- Харык Ізя *143, 144*
 Хатулёу *108*
- Хмара Сяргей *17, 19, 27, 31, 32, 41, 49, 54, 66, 67, 72, 78, 79, 83, 191, 213*
- Хруцкая К. *24*
- Хурсік Сымон *108*
- Целеш Мікола *30, 49, 55, 56, 64, 70, 73, 213*
- Цвікевіч Аляксандар *172*
- Цялоўскі Э. *61*
- Чабатарэвіч Віктар *203*
 Чарнушэвіч Нічыпар *66, 108*
- Чарняўскі Францішак *83*
 Чарот Міхась *68, 108, 110*
 Чорны Кузьма *89, 110*
 Чыгрынаў Іван *90, 117*
 Чыквін Ян *6, 9, 58, 149*
- Чэмэр Андрэй *17, 27, 191*
- Шакун Я. *30, 63, 69, 81, 214*
- Шаўцоў С. *30, 214*
- Шашалевіч Васіль *108, 110, 116*
- Шкляёнак Мікалай *12, 15, 18, 24, 101*
- Шнэк Сыцяпан *87, 127*
 Шнэк Уладзімер (псэўд. Уладзімер Случанскі) *19, 30, 56, 62, 69, 73, 100, 127, 214—215*
- Шукайла Паўлюк *108*
- Шукелойць Антон *106, 153*
- Шушкевіч Станіслаў *90*
- Шчаглоў Мікола *25, 30, 67, 82, 96, 215*
- Шчорс Мікола *203*
- Шчур Максім *106*
- Шчэнцька Васіль (псэўд. Міхась Багун) *29, 50, 106, 215—216*
- Шыла Мікола *31, 87, 216*
- Шынклер *81*
- Шырма Рыгор *123, 134*
- Эўфрасінья Палацкая *87, 100*
- Юр'ева Зоя *37*
- Юрэвіч Лявон *6, 10, 13, 18, 20, 26, 33, 39, 41, 48, 49, 51, 55, 56, 58, 63, 83, 106, 148, 153*

- Юхнавец Янка *20, 31, 34, 35, 49, 54, 56, 58, 59, 62, 64, 68—70, 72, 73, 79, 80, 99, 102, 104, 149—153, 216*
- Янішчыц Яўгенія *92*
- Яновіч Сакрат *92, 93*
- Янушэвіч Мікола *63*
- Яцкевіч (Баян) Данат *69, 127*
- Яцкевіч Лілія *133*
- Яцэвіч Аляксандар (псэўд. Алесь Змагар, Алесь Валошка) *31, 56, 66, 70—72, 81, 216*

Зъмест

Уступ	5
I. Літаратурны рух на эміграцыі	7
II. Матэрыялы да гісторыі беларускае літаратуры ў выгнаньні	107
1. За шчасьце й волю: Адкрыты ліст да пісьменьнікам Савецкай Беларусі, перасланы праз Рады ё «Вызваленне» ў траўні 1953 г.	107
2. Наш адказ (Адказ беларускіх замежных літаратаў на артыкул, падпісаны прозывішчамі вось мёх беларускіх пісьменьнікам)	117
3. Алекс Салавей	127
4. Андрэй Клёнав	141
5. Янка Юхнавец	149
6. Ліставанье дзеячоў эміграцыі	154
7. Біяграмы	179
Вершы	217
III. Індэкс асобаў	233

На вукоўскай-папулярнай выданне

**Лявон Юрэвіч
Літаратурны рух на эміграцыі**

Тэхнічны рэдакт ар: *Віктар Аўтуска*.

Карэкт ар: *Галіна Рабянкова*.

Вёрст ка: *Рагнеда Аляхновіч*.

Падпісана ў друк з арыгінал-макета 27.VI.2002. Фармат 84×108 $\frac{1}{32}$.

Папера афсетная. Гарнітура «Балтыка». Афсетны друк.

Ум.-дру к. арк. _____. За каз ____